

VLADA CRNE GORE
MINISTARSTVO FINANSIJA
UPRAVA PRIHODA I CARINA

Studija mjerenja prosječnog vremena puštanja robe- 2021

Podržano od strane

PRIZNANJA

Uprava prihoda i carina Crne Gore je, uz podršku Međunarodne finansijske korporacije (IFC), uspješno sprovela svoju drugu Studiju o prosječnom mjerenju vremena puštanja roba u skladu sa metodologijom Svjetske carinske organizacije (SCO).

Želimo da zahvalimo Projektnom timu IFC Programa podrške trgovinskim olakšicama, koji su predvodile Violane Konar – Leacy i Ratka Stijepović, na sveobuhvatnoj stručnoj i tehničkoj podršci u sprovođenju studije, kao i na zajedničkom radu na unapređenju efikasnosti carinskih procedura i poboljšanju uslova za obavljanje prekogranične trgovine.

Želimo da zahvalimo članovima Radne grupe za sprovođenje mjerenja koji su posvećeno radili na realizaciji ovog posla. Takođe cijenimo učešće i saradnju svih glavnih aktera kod kojih je studija sprovedena, uključujući šefove carinarnica i carinskih ispostava i njihove kolege, Upravu za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove, Upravu za inspekcijske poslove, Upravu policije – sektor granične policije, Centar za ekotoksikološka ispitivanja, Institut za crnu metalurgiju, Aerodrom Podgorica, Port of Adria, Zetatrans, Privrednu komoru, trgovce i špeditere, i zahvaljujemo im se na podršci i saradnji na izradi Studije.

Na kraju, zahvaljujemo se svima koji su na bilo koji način učestvovali u izradi Studije.

SADRŽAJ:

1.	IZVŠNI REZIME.....	0
1.1.	OKVIR STUDIJE.....	0
1.2.	GLAVNI REZULTATI MJERENJA	0
1.3.	NALAZI	1
1.4.	PREPORUKE	2
2.	UVOD	6
2.1.	OSNOVNE INFORMACIJE.....	6
2.2.	SPROVOĐENJE STUDIJE.....	8
3.	REZULTATI STUDIJE	11
3.1.	DRUMSKI SAOBRAĆAJ UVOZ	11
3.2.	DRUMSKI SAOBRAĆAJ IZVOZ	19
3.3.	AVIO SAOBRAĆAJ UVOZ	23
3.4.	AVIO SAOBRAĆAJ IZVOZ.....	28
3.5.	POMORSKI SAOBRAĆAJ TRANZIT.....	30
	PRILOZI / OBRASCI ZA MJERENJE PROSJEČNOG VREMENA PUŠTANJA ROBA.....	33

1. IZVŠNI REZIME

1.1. OKVIR STUDIJE

Redovno sprovođenje Studije o prosječnom mjerenju vremena puštanja roba (u daljem tekstu: Studija) je obaveza koja proizilazi iz članstva u Svjetskoj trgovinskoj organizaciji i ratifikovanog Sporazuma o trgovinskim olakšicama. Član 7.6. ovog Sporazuma preporučuje da se periodično mjere i objavljuju podaci o prosječnom vremenu potrebnom za puštanje roba u prekograničnom prometu.

Prva Studija je sprovedena 2016. godine, u periodu od 19. novembra do 15. decembra 2016. godine na četiri lokacije: Carinska ispostava (u daljem tekstu: CI) Terminal Podgorica, granični prelaz Dobrakovo, CI Slobodna zona Bar i CI Aerodrom Podgorica.

Radi uporedivosti rezultata, druga Studija je sprovedena u periodu od 20. novembra 2021. do 30. decembra 2021. godine, na istim lokacijama, tokom sedam uzastopnih dana na svakoj pojedinačnoj lokaciji - od 00:00 do 23:59 časova.

1.2. GLAVNI REZULTATI MJERENJA

		2021	2016	Index
DRUMSKI SAOBRAĆAJ				
Uvoz	Procedure na granici	1 sat 40 minuta	1 sat 57 minuta	-15%
	Procedure na terminalu	8 sati 23 minuta	9 sati 8 minuta	-8%
Uvoz –ukupno vrijeme procedura bez unutrašnjeg tranzita		10 sati 3 minuta	11 sati 5 minuta	-9%
Uvoz –ukupno vrijeme uključujući vrijeme unutrašnjeg tranzita		15 sati 32 minuta	16 sati 4 minuta	-3%
Izvoz	Procedure na terminalu	1 sat 58 minuta	2 sata 1 minut	-2%
	Procedure na granici	14 minuta	28 minuta	-63%
Izvoz - ukupno vrijeme procedura bez unutrašnjeg tranzita		4 sata 1 minut	5 sati 28 minuta	-27%
Izvoz – ukupno vrijeme uključujući vrijeme unutrašnjeg tranzita		6 sati 13 minuta	8 sati 7 minuta	-23%
AVIO SAOBRAĆAJ				
Uvoz – računajući period od slijetanja aviona do otpreme pošiljke iz aerodromskog skladišta.		1 dan 1 sat 45 minuta	1 dan 13 sati 29 minuta	-27%
Izvoz - računajući vrijeme od prijema robe na prevoz do momenta otpreme pošiljke na avion		1 sat 32 minuta	2 sata 8 minuta	-24%
POMORSKI SAOBRAĆAJ				
Tranzit - od zavođenja dolaznog manifesta (24 sata prije uplovljavanja broda) do razduženja		2 dana 9 sati 55 minuta	3 dana 14 sati 6 minuta	-33%

tranzitne deklaracije i napuštanja carinske teritorije Crne Gore			
--	--	--	--

1.3. NALAZI

1.3.1. Ukupno prosječno vrijeme puštanja roba je skraćeno | U svim vidovima saobraćaja i u svim mjerenim režimima evidentirano je skraćenje ukupnog vremena potrebnog za puštanje robe. Ovo skraćenje je najveće u postupku tranzita preko CI Slobodna zona Bar (33%), zatim u avio saobraćaju – u postupku uvoza 27% a u postupku izvoza 24%. Najmanje poboljšanje je evidentirano u postupku uvoza robe u drumskom saobraćaju na ruti CI granični prelaz Dobrakovo – CI Terminal Podgorica (3%).

1.3.2. Na prosječno vrijeme carinjenja značajnije utiče vrijeme čekanja nego vrijeme obrade lako je ukupno prosječno vrijeme puštanja roba skraćeno i vrijeme obrade gotovo svih aktera u postupku unaprijedjeno, na rezultate mjerenja značajno utiče vrijeme čekanja koje je evidentirano u gotovo svim postupcima:

- Čekanje kamiona na graničnom prelazu Dobrakovo uslovljeno dizajnom i kapacitetom infrastrukture i shodno tome, rasporedom radnog vremena graničnih inspeksijskih službi – **1 sat**;
- Čekanje u postupku predaja dokumentacije zastupniku nakon pristizanja kamiona na unutrašnji terminal Podgorica posle 14 časova, tj. Po isteku radnog vremena carinske službe za carinjenje uvoznih pošiljki – **3 sata i 44 minuta**;
- Čekanje na istovar tereta u skladište kurira ukoliko pošiljka pristigne nakon isteka radnog vremena - **5 sati i 14 minuta**;
- čekanje na dokumentarni pregled u uvoznom postupku u avio saobraćaju zbog redukovanih kadrovskih kapaciteta – **1 sat**;
- čekanje na fizički pregled u uvoznom postupku u avio saobraćaju zbog redukovanih kadrovskih kapaciteta i radnog vremena - **9 sati i 11 minuta**;
- čekanje na plaćanje carinskog duga u postupku uvoza avio putem u slučajevima kada carinski dug nije obezbijeđen bankarskom garancijom usled nepostojanja bankarske filijale na aerodormu - **11 sati i 11 minuta**;
- čekanje pošiljki određenih za skeniranje u luci Bar zbog nedostatka zdravstveni sposobnog osoblja za rad na skeneru - **21 sat i 19 minuta**.

1.3.3. Pojednostavljeni carinski postupci donose značajne benefite u pogledu vremena carinjenja | Privrednici kojima je odobren pojednostavljeni carinski postupak imaju značajnije olakšice u pogledu vremena carinjenja robe od privrednika koji nisu dio tih postupaka. Podaci pokazuju da je vrijeme za okončanje svih uvoznih formalnosti u drumskom saobraćaju u slučaju uvoznika kojima je odobren pojednostavljeni carinski postupak na osnovu knjigovodstvenog upisa za **61%** kraće od ukupnog prosječnog vremena u redovnom postupku. Razlika je još veća u vremenu trajanja formalnosti na terminalu koje je kod ovih privrednika kraće za **94%** u odnosu na prosječno vrijeme trajanja redovnog uvoznog carinskog postupka na terminalu. Slična je situacija u uvoznom postupku u avio saobraćaju gdje je prosječno vrijeme carinjenja robe imaoca odobrenja za deklarisanje ekspresnih pošiljki u

posebnom postupku za **20%** kraće u odnosu na ukupno prosječno vrijeme potrebno za okončanje svih uvoznih formalnosti u redovnom postupku.

- 1.3.4. Performanse privatnog sektora su poboljšane |** Rezultati Studije pokazuju da je poslovna zajednica značajno poboljšala svoj logistički potencijal i poboljšala prosječno vrijeme obrade u gotovo svim mjerenim aspektima. Svi akteri koji učestvuju u postupku puštanja roba su poboljšali svoje rezultate, kako u pogledu vremenskog trajanja , tako i u pogledu procentualnog učešća.
- 1.3.5. Postoji potencijal za dodatno unaprjeđenje |** Potencijal za dodatnu uštedu vremena i troškova u dijelu postojećih graničnih procedura postoji. Međutim, realizacija ovih potencijalnih poboljšanja zahtijeva unutrašnju političku volju, strateški pristup i sinhronizovano kolektivno djelovanje svih uključenih aktera iz javnog i privatnog sektora.

1.4. PREPORUKE

KRATKOROČNE PREPORUKE	
<p>U potpunosti primijeniti mjere za minimiziranje vremena, troškova i dokumentacije u procesima prekogranične trgovine</p>	Proširiti primjenu pojednostavljenog carinskog postupka na osnovu knjigovodstvenog upisa na veći broj privrednih subjekata.
	Omogućiti izdavanje odobrenja na primjenu pojednostavljenog carinskog postupka na osnovu knjigovodstvenog upisa carinskim zastupnicima , uz obavezu prilaganja spiska privrednih subjekata koje će zastupati u postupku kućnog carinjanja (u prvoj fazi implementacije ovaj broj može biti ograničen na 5-10 privrednih subjekata) .
	Ojačati kapacitete Uprave prihoda i carina da u kraćem vremenskom roku sprovodi postupak izdavanja odobrenja za pojednostavljeni carinski postupak na osnovu knjigovodstvenog upisa.
	Unaprijediti carinski infomacioni sistem (CIS) za omogućiti elektronsko podnošenje i obradu sažete prijave
	Unaprijediti CIS da u potpunosti podrži deklarisanje ekspresnih pošiljki u posebnom postupku
	Obezbijediti mogućnost deklarisanja ekspresnih pošiljki u posebnom postupku svim operaterima brze pošte koji ispunjavaju uslove.

	<p>Obezbijediti dodatni set povlastica za ovlaštene privredne subjekte, u skladu sa zakonskim mogućnostima i EU standardima, prvenstveno u pogledu bankarskih garancija. Smanjivanje troškova može biti značajan benefit koji bi omogućio proširenje primjene statusa ovlaštenog privrednog subjekta.</p> <p>Obezbijediti pojednostavljenu primjenu postupka puštanja robe u slobodan promet na graničnom prelazu na osnovu tarifnog broja proizvoda i dizajna i kapaciteta, odnosno kategorije svakog pojedinačnog graničnog prelaza, bez limita u pogledu vremena i privrednih subjekata kojima je ovaj postupak dostupan.</p> <p>Obezbijediti da se alokacija i preraspodjela resursa određuju se na osnovu strukture, organizacije, obima posla i operativnih prioriteta, koji podliježu redovnoj i sistematskoj evaluaciji.</p> <p>Analizirati formalnosti i dokumentaciju koji se koriste u postupku uvoza, izvoza i tranzita sa ciljem smanjenja broja dokumenata, vremena i troškova usaglašenosti sa propisima.</p> <p>Poslovnoj zajednici učiniti dostupnim redovne i ažurirane informacije (npr. raspise, obavještenja, publikacije sl.) o primjeni carinske regulative, procedura, o zabranama i ograničenjima i sl.</p> <p>Uraditi evaluaciju Strategije trgovinskih olakšica 2018-2022 kako bi se utvrdio stepen realizacije i efekti planiranih i realizovanih aktivnosti.</p> <p>Ojačati kapacitete Nacionalnog komiteta za trgovinske olakšice u cilju obezbjedjivanja nastavka reformske agende.</p>
SREDNJOROČNE PREPORUKE	
<p>Razviti međunarodnog snabdijevanja kroz pristup izmedju mjera i međunarodne trgovine</p> <p>sigurnost lanca snabdijevanja kroz uravnotežen pristup izmedju bezbjednosnih mjera i olakšavanja međunarodne trgovine</p>	<p>Sprovesti sveobuhvatnu evaluaciju efektivnosti graničnih kontrola od strane svih graničnih službi.</p> <p>Obezbijediti da se indikatori rizika kontinuirano revidiraju na osnovu povratnih informacija od sprovedenih kontrola i rezultata istražnih aktivnosti.</p> <p>Dodatno ojačati i proširiti primjenu naknadne kontrole kako bi se osigurala usklađenost sa carinskim i drugim relevantnim i pripadajućim zakonima i propisima sa ciljem ubrzanja carinjenja robe.</p>
<p>Unaprijediti postojeću infrastrukturu i savremenu opremu koja podržava poslovne strategije</p> <p>i održavati postojeću infrastrukturu i savremenu opremu koja podržava poslovne strategije</p>	<p>Pripremiti pravni, institucionalni i IT okvir za uvođenje automatizovanih sistema uvoza i izvoza i sistema upravljanja carinskim odlukama, uključujući modeliranje poslovnih procesa i strateška IT dokumenta.</p>

<p>graničnih organa i unapređuje poslovne performanse primjenom IT tehnologije</p>	<p>Unaprijediti carinski informacijski sistem da podrži sve poslovne procese u funkcionisanju slobodne zone u luci Bar.</p> <p>Razviti informacijski sistem za podršku graničnim veterinarskim i fitosanitarnim inspektorima i inspektorima za bezbjednost hrane, i omogućiti elektronsko dostavljanje dokumentacije za uvoz, izvoz i tranzit robe.</p> <p>Razviti IT sistem inspeksijskih službi za primjenu analize i upravljanja rizicima.</p> <p>Pripremiti mapu puta i početi sa implementacijom jedinstvenog jednošalterskog sistema za obavljanje svih formalnosti u vezi sa uvozom, izvozom o tranzitom na jednom mjestu.</p> <p>Napraviti plan nadogradnje i rekonstrukcije postojećih graničnih kapaciteta sa značajnim učešćem u spoljnotrgovinskom prometu, uzimajući u obzir očekivanja zainteresovanih strana, učešće u spoljnotrgovinskom prometu i frekventnost, potrebne uslove rada žbi i druge relevantne faktore.</p>
<p>Nadograditi postojeće inicijative za međuresornu i međunarodnu koordinaciju graničnih službi</p>	<p>Unaprijediti sistem i povećati procenat zajedničkih i koordinisanih kontrola između carine i drugih agencija u cilju optimizacije stručnosti i smanjenja vremena carinjenja.</p> <p>Obezbijediti strateški pristup u sprovođenju koncepta zajedničkih graničnih prelaza koji će podrazumijevati zajedničko djelovanje ne svih graničnih službi, gdje je moguće.</p>
<p>RAZMATRANJA U OBLASTI POLITIKA</p>	
<p>Razviti modernu, servisno orijentisanu carinsku upravu u skladu sa međunarodnim standardima i nacionalnim potrebama</p>	<p>Usvojiti poslovnu strategiju i plan upravljanja poslovnim promjenama Uprave prihoda i carina koji će uključiti ciljeve, konkretne mjere, indikatore napretka i kritične faktore uspjeha.</p> <p>Razviti politike upravljanja ljudskim resursima u skladu sa nacionalnim zakonodavstvom i međunarodnim standardima koje će, između ostalog, obuhvatiti indikatore efektivnosti i mjerenja učinka.</p>
<p>Obezbijediti uslove za dodatno unaprjeđenje sistema upravljanja bezbjednošću hrane</p>	<p>Razmotriti izradu plana jačanja kapaciteta graničnih inspeksijskih službi, koji će sadržati kratoročne i dugoročne potrebe, uzimajući u obzir očekivanja zainteresovanih strana, resurse osoblja, uslove rada, nove tehnologije, objekte, ciljeve upravljanja lancem snabdijevanja i druge relevantne faktore.</p>
<p>Implementirati i nadograditi postojeće inicijative za olakšavanje prekograničnog</p>	<p>Izvršiti procjenu implementacije postojećih regionalnih sporazuma o saradnji i međusobnom priznavanju kako bi se utvrdio stepen realizacije i efekti planiranih i realizovanih aktivnosti.</p>

protoka roba medju CEFTA ekonomijama	Identifikovati nove oblasti saradnje.
	Dodatno unaprijediti konkurentnost nacionalnog logističkog sektora kroz sveobuhvatan regionalni pristup logistici i analizu postojećih performansi sektora koristeći referentne alate poput Indeksa logističkih performansi Grupacije Svjetske banke, Globalnog indeksa logističkih performansi Svjetskog ekonomskog foruma i Indeksa logistike u razvoju tržišta.
	Razmotriti učešće sektora logistike u okviru CEFTA struktura.

2. UVOD

2.1. OSNOVNE INFORMACIJE	
KONTEKST	<p>Uprava carina Crne Gore, uz podršku Međunarodne Finansijske Korporacije - članice Grupacije Svjetske banke, sprovela je, tokom 2021. godine, svoju drugu studiju o mjerenju vremena puštanja roba u skladu sa metodologijom za mjerenje vremena carinjenja robe Svjetske carinske organizacije (SCO), čiji softver je korišćen za unos i obradu prikupljenih podataka.</p> <p>Studija o mjerenju vremena carinjenja robe sprovedena u Crnoj Gori mjerila je prosječno vrijeme potrebno za uvoz, izvoz i tranzit roba, uzimajući u obzir ukupno vrijeme potrebno za završavanje svih formalnosti. Osim toga, studija je odvojeno mjerila prosječno vrijeme svih aktera, javnih i privatnih, uključenih u postupak carinjenja.</p> <p>Pored mjerenja vremena carinjenja robe, Studija sadrži preporuke za poboljšanje efikasnosti i postavlja temelj koji omogućava da buduće odluke budu dobro osmišljene i sprovedene.</p> <p>Svrha željenih rezultata i zaključaka ove Studije je da utvrde referentno vrijeme potrebno za sprovođenje carinskog postupka na graničnom prelazu i da se identifikuju potencijalne barijere u prekograničnoj trgovini kako bi se predložile korektivne mjere u oblastima u kojim je potrebno poboljšati efikasnost.</p>
ORGANIZACIJA MJERENJA	<p>Mjerenje vremena priprema, organizuje i sprovodi Uprava prihoda i carina, u saradnji sa Nacionalnim komitetom za olakšanje trgovine a preko Radna grupe za mjerenje vremena i operativnih timova na izabranim carinskim ispostavama i drugim lokacijama za mjerenje vremena.</p> <p>Radnu grupu čine predstavnici svih nadležnih organa, privatnog sektora i drugi učesnici u lancu snabdijevanja. U radu Radne grupe učestvuju i operateri luka, aerodroma i terminala na kojima se vrši mjerenje. Zadatak Radne grupe je da izradi jedinstvenu i uporedivu metodologiju za mjerenja vremena, definiše obuhvat, metode i instrumente mjerenja, definiše sadržaj upitnika, rukovodi i koordinira cjelokupnim procesom pripreme i sprovođenja Studije, izrađuje prve rezultate mjerenja i priprema izveštaj o mjerenju vremena.</p> <p>Operativne timove čine predstavnici svih nadležnih organa i drugih učesnika u postupku mjerenja vremena na izabranim carinskim ispostavama i drugim lokacijama na kojima se sprovodi mjerenje vremena. Operativni timovi rukovode pripremama, organizacijom i sprovođenjem mjerenja vremena na svojoj mjernoj lokaciji i odgovorni su za blagovremeno preduzimanje potrebnih radnji u cilju efikasnog sprovođenja mjerenja vremena.</p>
METODOLOGIJA	<p>U svim fazama pripreme i sprovođenja Studije korišćena je metodologija koju je razvila Svjetska carinska organizacija, koja je globalno prihvaćena metodologija za mjerenje stvarnog vremena potrebnog za puštanje i/ili</p>

	<p>carinjenje robe. Ova metodologija je prezentovana u novoj verziji „Vodiča za mjerenje vremena potrebnog za puštanje robe (verzija 3)“.</p> <p>U prvoj fazi, ova metodologija je prilagođena nacionalnim potrebama, u okviru njene dozvoljene fleksibilnosti.</p>	
GEOGRAFSKI OBUHVAT	<p>Carinska ispostava na graničnom prelazu Dobrakovo</p> <p>Carinska ispostava Terminal Podgorica</p> <p>Carinska ispostava Slobodna zona Bar</p> <p>Carinska ispostava Aerodrom Podgorica</p>	
VRSTA PREVOZA I CARINSKI REŽIM	Drumski prevoz tereta	Uvoz - od dolaska pošiljke na granični prelaz do napuštanja unutrašnjeg carinskog terminala Podgorica po okončanju svih postupaka i stavljanja robe u slobodan promet
		Izvoz - od momenta ulaska kamiona na carinski terminal Podgorica do okončanja policijske kontrole na graničnom prelazu Dobrakovo i napuštanja carinske teritorije Crne Gore.
	Avionski prevoz tereta	Uvoz - od slijetanja aviona na aerodrom do otpreme pošiljke iz aerodromskog skladišta.
		Izvoz - od prijema robe na prevoz od strane aerodromske kargo službe do momenta otpreme pošiljke iz skladišta na avion
	Pomorski prevoz tereta	Tranzit - od zavođenja dolaznog manifesta što je uobičajno 24 sata prije uplovljavanja broda u luku do razduženja tranzitne deklaracije, odnosno napuštanja carinske teritorije Crne Gore
	VREMENSKI PERIOD	Avio saobraćaj
Drumski saobraćaj		od 28. novembra do 04. decembra 2021. godine
Pomorski saobraćaj		od 23. do 30. decembra 2021. godine
MJERNI PERIOD	Sedam uzastopnih dana na svakoj pojedinačnoj lokaciji za mjerenje - od 00:00 do 23:59 časova.	
VRSTA TERETA	Komerrijalna roba deklarirana u jedinstvenoj carinskoj ispravi u navedenom periodu	
INSTRUMENT I METODE MJERENJA	<p>Mjerenje vremena se sprovelo na osnovu ažurno popunjenog upitnika definisanog za svaki pojedinačni vid saobraćaja, carinski postupak i radnju u okviru tog postupka koji su predmet mjerenja vremena.</p> <p>Upitnik je pratio pošiljku tokom cjelokupnog carinskog postupka za koji se sprovodi mjerenje vremena. Popunjen upitnik preuziman je na kraju postupka</p>	

	<p>od strane nadležnog organa ili učesnika u postupku mjerenja vremena koji su popunjavali vrijeme za naznačeno polje u upitniku.</p> <p>Izuzetno, za mjerenje vremena podnošenja robe u pomorskog saobraćaju korišćeni su elektronski podaci iz informacionog sistema Port of Adria.</p> <p>Validacija podataka koji se odnose na carinski postupak sprovedena je na osnovu elektronskih podataka iz carinskog informacionog sistema za radnje za koje se podaci bilježe u elektronskom obliku.</p>			
BROJ UPITNIKA		Uvoz	Izvoz	Tranzit
	Drumski saobraćaj	323	76	X
	Avio saobraćaj	118	82	X
	Pomorski saobraćaj	X	X	68
OGRANIČENJA	Ograničenja okvira	<p>Preporuka je da se Studija sprovede tokom perioda redovnog saobraćaja. Na vrijeme mjerenja je uticao veliki broj praznika i nemogućnost da se mjerenje izvrši ranije a izabrani vremenski period smatra se periodom niskog do umjerenog obima trgovine.</p> <p>Pored toga, Studija je kratak prikaz pojedinih trgovačkih pravaca i nije potpuno sveobuhvatna studija svih trgovinskih koridora.</p>		
	Ograničenja podataka	<p>Studija obuhvata manuelne i automatizovane postupke. S obzirom na to da se veliki broj mjerenih postupaka obavlja ručno, izuzimajući dio carinskih operacija i operatora lučkog terminala, tačnost, pouzdanost i potpunost podataka zavisi od dobre volje svih uključenih aktera.</p>		

2.2. SPROVOĐENJE STUDIJE

Studija je, shodno preporukama Svjetske carinske organizacije, sprovedena u tri faze, u periodu od septembra 2021. do aprila 2022. godine.

U tabeli 1 dat je vremenski tok realizacije najvažnijih aktivnosti u okviru svake faze sprovođenja Studije prosječnog vremena puštanja roba.

Tabela 1 Vremenski okvir sprovođenja Studije

	IX 2021	X 2021	XI 2021	XII 2021	I 2022	II 2022	III 2022	IV 2022
PRIPREMA STUDIJE								
Formiranje radne grupe	■							
Definisanje okvira		■						
Kreiranje upitnika			■					
Pilot			■					
PRIKUPLJANJE I EVIDENTIRANJE PODATAKA								
Prikupljanje podataka			■	■				
Verifikacija podataka					■	■		
Unos podataka u softver							■	
ANALIZA PODATAKA I ZAKLJUČAKA								
Preliminarna analiza							■	
Predstavljanje rezultata								■
Izrada izvještaja								■

PRIPREMA STUDIJE

Septembar – Novembar 2021.

Ova faza je obuhvatila osnivanje radne grupe za izradu Studije, sastavljene od predstavnika svih aktera uključenih u mjerenje i postizanje konsenzusa o osnovnim elementima studije: (i) obuhvat mjerenja; (ii) trajanje i vrijeme obavljanja mjerenja; (iii) struktura i sadržaj upitnika koji će se koristiti za prikupljanje podataka.

Održano je više radionica sa ciljem informisanja zainteresovanih strana i dobijanja podataka o pitanjima koja treba da se nađu u upitniku. Radna grupa je organizovala obuku za aktere iz javnog i privatnog sektora koji su uključeni u postupak carinjenja roba, te izradila smjernice i uputstva za popunjavanje upitnika iz Studije.

Nakon usaglašavanja metodologije (uključujući i sadržaj upitnika), zaposleni u institucijama obuhvaćenim mjerenjem zaduženi su za prikupljanje i evidentiranje podataka.

U cilju adekvatne pripreme, izvršeno je probno mjerenje koje je realizovano 11.11.2021. u carinskoj ispostavi na Aerodromu Podgorica, 18.11.2021. na graničnom prelazu Dobrakovo i unutrašnjem terminalu Podgorica i 20.12.2016. u carinskoj ispostavi Slobodna zona Bar.

Podaci dobijeni tokom probnog mjerenja pomogli su da se konačni upitnici revidiraju i usklade sa specifičnostima svake lokacije na kojoj je izvršeno mjerenje, nakon čega su konačne verzije unijete u softver SCO.

MJERENJE VREMENA

Novembar – Decembar 2021.

Prikupljanje i evidentiranje podataka obuhvatilo je uvozne, izvozne i tranzite procedure u drumskom, pomorskom i avio saobraćaju koje sprovode nadležni organi i akteri u toku perioda mjerenja. Svaki upitnik je bio priložen uz carinsku deklaraciju koja je odabrana za Studiju u cilju prikupljanja podataka od tačke dolaska robe na granični prelaz do konačnog carinjenja i stavljanja robe u slobodan promet (uvoz), odnosno napuštanja carinske teritorije Crne Gore (izvoz, tranzit).

Po okončanju mjerenja, upitnici su prikupljeni i, na osnovu dostupnih baza podataka i iskustva sa terena, pristupilo se potvrđivanju njihove tačnosti. Verifikacija je rezultirala odbacivanjem upitnika koji su sadržali netačne i/ili nekonzistentne podatke.

Nakon verifikacije, izvršen je unos podataka u softver Svjetske carinske organizacije. Predmetni softver je takođe korišćen za vršenje analize i izradu izvještaja o prosječnom vremenu puštanja robe na osnovu podataka dobijenih iz upitnika.

ANALIZA PODATAKA

Januar – April 2022.

Po dobijanju preliminarnih rezultata, isti su predstavljani na brojnim forumima sa ciljem da se dobiju povratne informacije da li su rezultati jasni i relevantni. Sprovedena je i serija strukturiranih intervju sa određenim brojem uvoznika i pružalaca usluga kako bi se dalje testirali i potvrdili rezultati, i kako bi se identifikovale okolnosti koje su uticale na vrijeme trajanja njihovih radnji u mjerenim carinskim režimima. Komentari i obrazloženja dobijenih rezultata dobijeni od učesnika postupka unijeti u završni izvještaj.

Rezultati su analizirani kako bi se utvrdilo i izvršilo poredjene sa vremenima ostvarenim prilikom sporvodjenja Studije iz 2016. godine.

3. REZULTATI STUDIJE

3.1. DRUMSKI SAOBRAĆAJ UVOZ

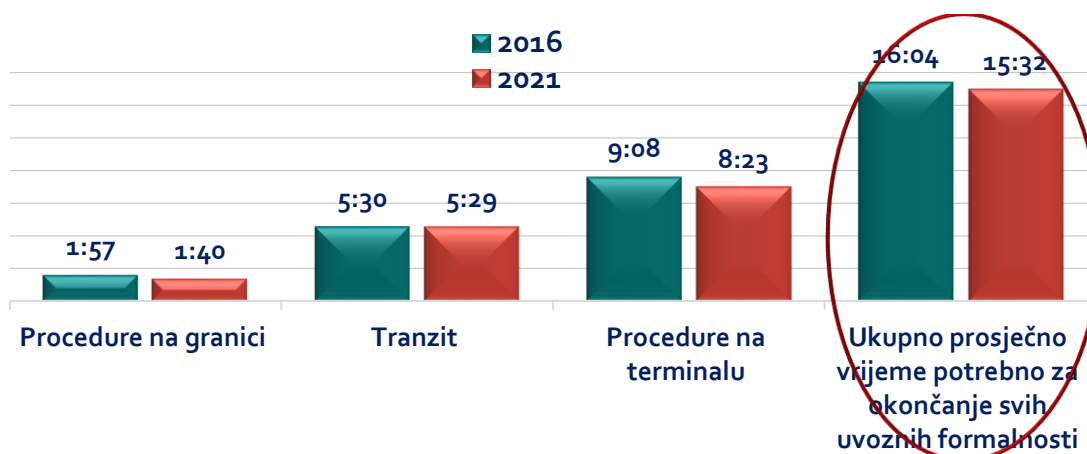
Kada je u pitanju drumski saobraćaj, za mjerenje je određena transportna ruta: granični prelaz Dobrakovo – unutrašnji terminal Podgorica. Razlog za ovu odluku je činjenica da ova ruta čini oko 60% od ukupnog prekograničnog prometa Crne Gore.

U postupku uvoza, mjerenje je obuhvatilo vrijeme od dolaska pošiljke na granični prelaz do napuštanja unutrašnjeg carinskog terminala Podgorica po okončanju svih postupaka i stavljanja robe u slobodan promet.

Mjereno je prosječno vrijeme puštanja uvoznih pošiljki sa graničnog prelaza Dobrakovo koje se carine isključivo u CI Terminal Podgorica ili u prostorijama ovlašćenog primaoca (koje pripadaju CI Terminal Podgorica), a koje su ušle u zemlju preko navedenog graničnog prelaza.

Dobijeni podaci pokazuju da prosječno vrijeme oslobađanja roba koje se uvoze preko graničnog prelaza Dobrakovo i puštaju u slobodan promet na terminalu Podgorica iznosi **15 sati i 32 minuta**, od čega **35% (5 sati i 29 minuta)** pripada vremenu potrebnom za unutrašnji tranzit od graničnog prelaza do unutrašnjeg terminala.

Grafikon 1 Usporedno prosječno vrijeme uvoznih formalnosti na mjerenoj ruti 2016. i 2021.

U poredjenju sa podacima iz prve Studije koja je sprovedena 2016. godine, **ukupno vrijeme** potrebno za okončanje svih uvoznih formalnosti na mjerenoj ruti (**16 sati 4 minuta**) **kraće** je za **3%**. Trajanje formalnosti na granici je kraće za 15% dok je trajanje procedura na terminalu kraće za 8%.

Trajanje i procentualno učešće pojedinih aktivnosti u ukupnom vremenu trajanja uvoza dato je u tabeli 2.

Tabela 2 Uporedni prikaz trajanja i procentualnog učešća pojedinih formalnosti u ukupnom uvoznom vremenu na mjerenoj ruti

	2016		2021	
	Trajanje	% u ukupnom vremenu	Trajanje	% u ukupnom vremenu
PROCEDURE NA GRANICI	1 s 57 min	12%	1 s 40 min	10.7%
Čekanje na graničnom prelazu	1s 5min	6.8%	57 min	6.1%
Preuzimanje dokumentacije	8 min	0.8%	7 min	0.8%
Radiološko ispitivanje	5 min	0.5%	5 min	0.5%
Kontrola granične policije	2 min	0.2%	2 min	0.2%
Intervencija inspeksijskih organa	13 min	1.3%	13 min	1.4%
Podnošenje JCI i isprava	13 min	1.3%	7 min	0.8%
Pregled isprava i robe	11 min	1.1.0%	9 min	1%
TRANZIT	5s 30 min	34.2%	5 s 29 min	35 .3%
PROCEDURE NA TERMINALU	9 s 8 min	53.8%	8h 23 min	54%
Primopredaja dokumentacije	3s 50 min	23.9%	3s 49 min	24.6%
Potvrda tranzita	23 min	2.4%	19 min	2%
Sanitarna kontrola	48 min	5%	1h 7m	7.2%
Radiološko ispitivanje	22 min	2.3%	22 min	2.3%
Podnošenje JCI i isprava	27 min	2.8%	21 min	2.2%
Pregled isprava i robe	1s 25min	9%	1 s 05 min	7%
Napuštanje terminala	1s 21min	8.4%	1 s 20 min	8.6%
	16 sati 4 minuta	100%	15 sati 32 minuta	100%

PROCEDURE NA GRANICI

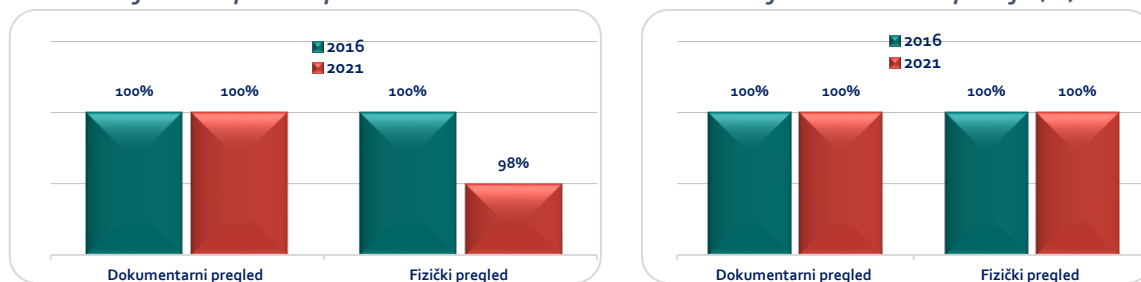
U posmatranom periodu je **za okončanje svih formalnosti na graničnom prelazu** u prosjeku bilo potrebno **1 sat i 40 minuta** što čini **11.5%** ukupnog vremena uvoza na mjerenoj ruti.

Tabela 3 Usporedni prikaz trajanja i procentualnog učešća graničnih formalnosti u ukupnom uvoznom vremenu na mjerenoj ruti

	2016		2021		Indeks promjene
	Trajanje	% u ukupnom vremenu	Trajanje	% u ukupnom vremenu	
Čekanje na granici	1s 5min	55.6%	57 min	57%	-12%
Preuzimanje dokumentacije	8 min	6.8%	7 min	7%	-13%
Radiološko ispitivanje	5 min	4.3%	5 min	5%	0%
Kontrola granične policije	2 min	1.7%	2 min	2%	0%
Intervencija inspeksijskih organa	13 min	11.1%	13 min	17%	0%
Podnošenje JCI i isprava	13 min	11.1%	7 min	7%	-46%
Pregled isprava i robe	11 min	9.4%	9 min	9%	-18%
	1 sat 57 minuta	100%	1 sat 40 minuta	100%	-15%

- U ukupnom trajanju postupka na graničnom prelazu, najduže je trajalo **čekanje kamiona na granici**. Ono je u mjenom periodu u prosjeku trajalo **57 minuta** što čini **57%** od ukupnog vremena utrošenog na granične formalnosti i **6%** od ukupnog vremena potrebnog za okončanje svih uvoznih procedura na posmatranoj ruti. Vrijeme čekanja je bilo značajno duže kada se radilo o robi koja je podlijegala veterinarskoj ili fitosanitarnoj kontroli. U ovom slučaju, zbog infrastrukturnih nedostataka koja ne dozvoljava da se rad inspeksijskih službi organizuje u večernjim satima, vrijeme čekanja je iznosilo u prosjeku **3 sata i 6 minuta**, odnosno **2 sata i 11 minuta** u slučaju veterinarske inspekcije a **3 sata i 37 minuta** u slučaju fitosanitarne inspekcije;
- Vrijeme potrebno da se obavi **veterinarska ili fitosanitarna inspekcija** pošiljki u ukupnom vremenu iznosi **13 minuta** i ne opterećuje ukupno vrijeme uvoznih formalnosti. U slučaju obje inspekcije tokom ovog mjernog perioda došlo je do povećanja procenta fizičkih kontrola u odnosu na mjerenje sprovedeno 2016. godine. **Procentat fizičkih kontrola** od strane **veterinarske inspekcije** povećan je **sa 87% na 98%**, dok je ista vrsta kontrole od strane **fitosanitarne inspekcije** povećana **sa 50% na 100%**;

Grafikon 2 Uporedni prikaz kontrola od strane veterinarske i fitosanitarne inspekcije (%)

- Roba se na graničnom prelazu može staviti u slobodan promet (tzv. „skraćeni postupak“ u slučaju kad postoji relevantno odobrenje) ili u postupak unutrašnjeg tranzita kada se roba carini na unutrašnjem terminalu. Roba privrednih subjekata kojima je odobren pojednostavljeni postupak na osnovu knjigovodstvenog upisa prolazi kroz proces unutrašnjeg tranzita i carini se na odobrenoj lokaciji. Prosječno trajanje ovih procedura dato je u tabeli.

	2016	2021
Prosječno vrijeme na granici	1 s 57 min	1 s 40 min
Pošiljke u postupku unutrašnjeg tranzita od momenta dolaska na granični prelaz do napuštanja graničnog prelaza po okončanju graničnih formalnosti	1 s 40 min	1 s 24 min
Pošiljke koje imaju status pojednostavljenog postupka na osnovu knjigovodstvenog upisa ¹ od momenta dolaska na granični prelaz do napuštanja graničnog prelaza po okončanju graničnih formalnosti	1 s 40 min	1 s 22 min
Pošiljke koje se carine na granici u skraćenom postupku od momenta dolaska na granični prelaz do puštanja u slobodan promet	1 s 37 min	2 s 4 min ²

- Od ukupnog broja pošiljki obuhvaćenih mjerenjem, **40%** je pušteno u **slobodan promet na graničnom prelazu**. Ipak, procedura dobijanja odobrenja za puštanje robe u slobodan

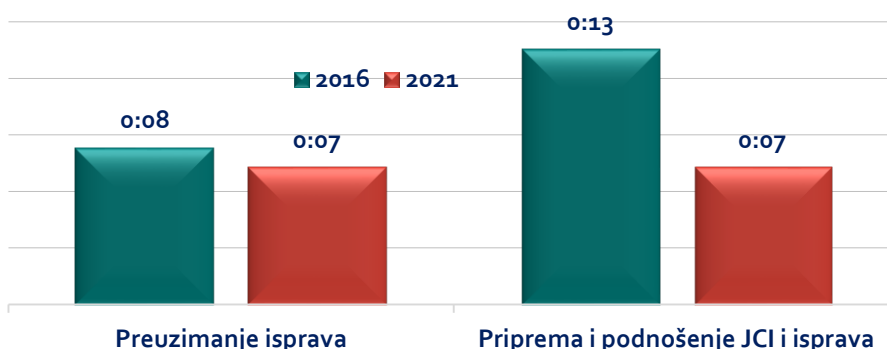
¹ Ove pošiljke se carine u prostotijama uvoznika, odnosno na odobrenoj lokaciji i prolaze kroz isti proces na granici kao i ostale tranzitne pošiljke

² Ovo mjerenje uključuje nestandardni slučaj pošiljke čije je carinjenje trajalo 14 sati. Naime, pošiljka, koja je bila predmet fitosanitarne kontrole, stigla je na granični prelaz 3. decembra u 18.31 časova. U zimskim uslovima u to vreme nije moguć pregled pošiljke (zbog osvjtljenja), pa je fito pregled te pošiljke obavljen 4. decembra u 8.17 časova. Istu pošiljku je i fizički pregledana od strane carinskog organa. Pošiljka je ocarinjena 4. decembra u 8.52. sam. Ako se ova vanredna pošiljka ukloni iz podataka za 2021., vrijeme carinjenja robe u „skraćenom postupku“ u 2021. iznosilo bi 1h 32 min.

promet je komplikovana i podrazumijeva da jedna firma za istu vrste robe svakog mjeseca carinarnici mora podnijeti zahtjev, uplatiti administrativnu taksu i dostaviti kopiju bankarske garancije;

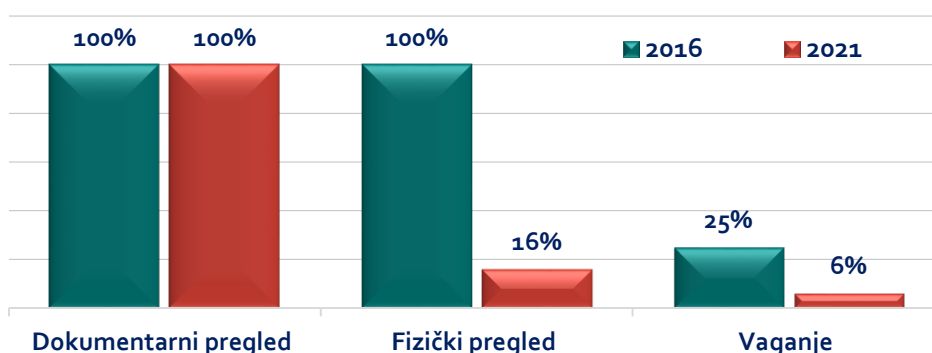
- **Privatni sektor** je u ukupnom vremenu na graničnom prelazu učestvovao sa **14%**, od čega se **7%** odnosilo na vrijeme potrebno da špediter preuzme dokumentacije od vozača po njegovom dolasku na granični prelaz (**7 minuta**) a **7%** na podnošenje tranzitne deklaracije i njenu registraciju u carinskom informacionom sistemu (**7 minuta**). Uporedni rezultati pokazuju unapredjenje efikasnosti privatnog sektora u odnosu na prethodno mjerenje i smanjenje njihovog vremena u ukupnom trajanju graničnih uvoznih formalnost sa 21 minut na 14 minuta, odnosno za **33%**;

Grafikon 3 Uporedni prikaz učešća carinskih zastupnika u ukupnom trajanju graničnoj formamosti

- Prosječno vrijeme u kojem se okonča **carinski postupak** na granici iznosi **9 minuta**, što je unpaređenje od **18%** u odnosu na vrijeme izmjereno 2016. godine kada je carinski postupak u prosjeku trajao 11 minuta. U odnosu na mjerenje iz 2016. godine, evidentirana je i promjena prakse koja je podrazumijevala da carinski službenici otvaraju svaki kamion. Do promjene je došlo zbog fokusiranja carinske administracije na implementaciju funkcionalnog sistema za upravljanje rizikom koji obezbjeđuje identifikaciju i usmjerenost na pošiljke visokog rizika, kako bi se omogućio adekvatan balans između olakšavanja trgovine i zaštite javnih interesa. To je za rezultat imalo odustajanje od sistema neselektivnog otvaranja svakog kamiona i uvođenje ciljanih **fizičkih pregleda** koji su sprovedeni u **16%** slučajeva;

Grafikon 4 Uporedni prikaz kontrola od carinskog organa (%)

- Iako praksa vršenja **zajedničkih kontrola** još uvijek nije u značajnoj mjeri implementirana, one se ipak sprovode na ad hoc bazi. U mjerenom periodu zajedničke kontrole su sprovedene u u **3%** slučajeva, i to od strane carine i fitosanitarne inspekcije.

TRANZIT

Vrijeme transporta od graničnog prelaza Dobrakovo do unutrašnjeg carinskog terminala u Podgorici (unutrašnji tranzit) u mjerenom periodu u prosjeku je trajalo je **5 sati i 29 minuta**, što čini **35%** vremena potrebnog za uvoz robe na posmatranoj ruti.

PROCEDURE NA TERMINALU

Procedure na terminalu su u posmatranom periodu trajale **8 sati i 23 minuta** i sa **54%** učestvuju u ukupnom trajanju uvoza na mjerenoj ruti.

Najveće unapredjenje je postignuto u radu špediterskih službi u postupku podnošenja deklaracije i isprava carinskom organu koje je smanjeno za 22% i u radu carinskog organa u postupku pregleda isprava i robe koje je skraćeno za 24%. Na skraćenje prosječnog vremena trajanja u radu carinskog organa uticalo je vrijeme sprovođenja carinskog postupka kod privrednih subjekata kojima je odobreno pojednostavljenje na osnovu knjigovodstvenog upisa.

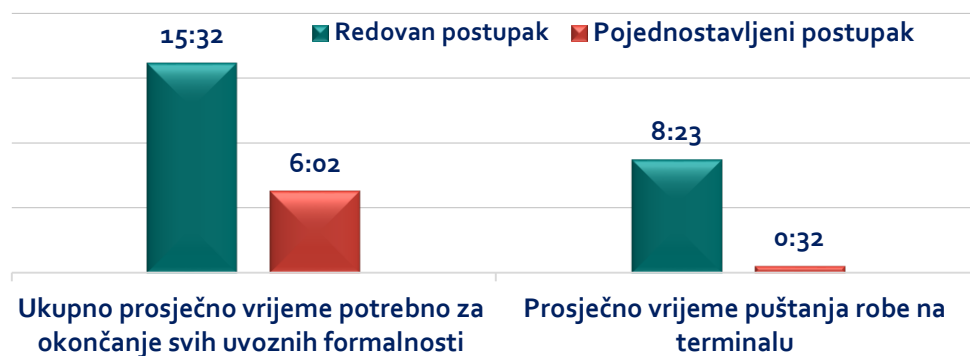
Trajanje i procentualno učešće pojedinih aktivnosti u ukupnom vremenu trajanja procedura na terminalu dato je u tabeli 4.

Tabela 4 Uporedni prikaz trajanja i procentualnog učešća aktivnosti na terminalu u ukupnom vremenu trajanja formalnosti na terminalu u postupku uvoza

	2016		2021		Stopa promjene
	Trajanje	% u ukupnom vremenu	Trajanje	% u ukupnom vremenu	
Primopredaja dokumentacije	3s 50 min	44.5%	3s 49 min	45.5%	0%
Potvrda tranzita	23 min	4.4%	19 min	3.8%	-17%
Sanitarna kontrola	48 min	9.3%	1h 7m	13.3%	+40%
Radiološko ispitivanje	22 min	4.3%	22 min	4.4%	0%
Podnošenje JCI i isprava	27 min	5.2%	21 min	4.2%	-22%
Pregled isprava i robe	1s 25min	16.6%	1 s 05 min	12.9%	-24%
Napuštanje terminala	1s 21min	15.7%	1 s 20 min	15.9%	-1%
	9 sati 8 minuta	100%	8 sati 23 minuta	100%	-8%

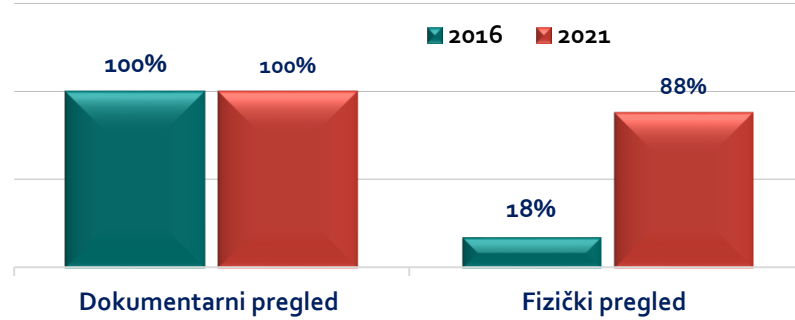
- U ukupnom trajanju postupka na unutrašnjem terminalu, najduže je trajala procedura primopredaje dokumentacije od strane vozača špediteru - **3 sata i 49 minuta**, što čini **45%** potrebnog za okončanje formalnosti na terminalu a **25%** vremena potrebnog za okončanje svih uvoznih formalnosti. Na ukupno vrijeme trajanja ove procedure utiče činjenica da se stavljanje robe u slobodan promet na terminalu može obaviti samo u prijedpodnevnoj smjeni te, ukoliko kamion na terminal dodje po isteku tog vremena, primopredaja se može izvršiti tek narednog dana;
- U ukupnom broju mjerenih pošiljki, **7%** je bilo onih kojima je odobren **pojednostavljeni postupak na osnovu knjigovodstvenog upisa**. Ukupno vrijeme potrebno za okončanje svih uvoznih formalnosti (od dolaska na granični prelaz do okončanja carinskog postupka) za imaoce ovog odobrenja iznosilo je u prosjeku **6 sati i 2 minuta**, što je za **61%** kraće u odnosu na vrijeme potrebno za okončanje ovih procedura u redovnom uvoznom postupku. Pored toga, od momenta dolaska u prostorije ovlaštenog primaoca ove pošiljke su ocarinjene u prosječnom vremenu od **32 minuta** (mjereno od dolaska u prostorije ovlaštenog primaoca do okončanja carinskog postupka), **što je za 94%** kraće vrijeme od vremena potrebnog za puštanje u slobodan promet pošiljki u redovnom uvoznom postupku;

Grafikon 5 Prosječno vrijeme za okončane uvoznog postupka pošiljki u pojednostavljenom i redovnom postupku na mjerenoj ruti

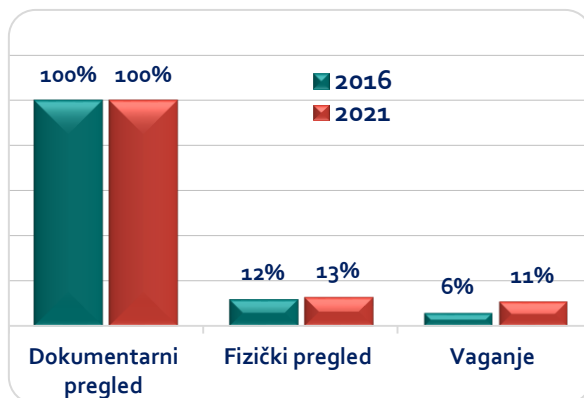
- Carina je implementirala elektronsku **potvrda tranzita** što je za rezultat imalo **smanjenje** prosječnog vremena potrebnog za okončanje ove procedure za **17%** (sa 23 minuta na 19 minuta). U odnosu na Studiju sprovedenu 2016 godine, **smanjen je i procenat fizičkih kontrola** u postupku potvrde tranzita **sa 32% na 10%**;
- Evidentirano je **povećanje** procenta **fizičkih kontrola** od strane **sanitarne inspekcije** sa **17,5%** tokom mjerenja iz 2016. godine **na 88%** tokom mjerenja 2021. godine. Ovo je uticalo i na prosječno vrijeme trajanja ove procedure koje je **povećano za 40%**;

Grafikon 6 Procenat kontrola od strane sanitarne inspekcije

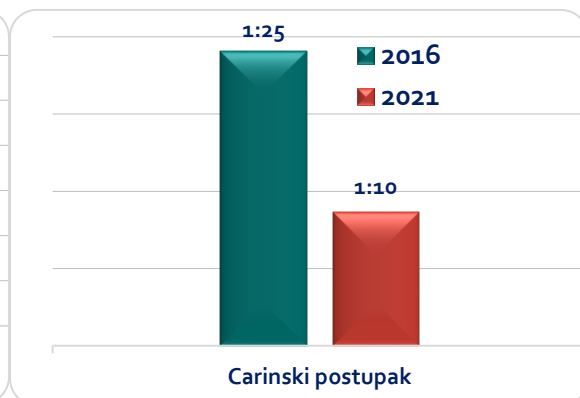

- Prosječno vrijeme pripreme dokumentacije i njenog podnošenja carinskom organu od strane špeditera u prosjeku je iznosilo **21 minut** i smanjeno je za **22%** u odnosu na prethodno mjerenje;
- Trajanje **carinskog postupka** na terminalu je **skraćeno** za **24%**. Istovremeno, u carinskom postupku je došlo do **povećanja** procenta **fizičkih pregleda** (sa 12% na 13%) i **vaganja** pošiljki (sa 6% na 11%) u odnosu na prethodno mjerenje;

Grafikon 7 Uporedni prikaz kontrola od strane carinskog organa (%)

Grafikon 8 Uporedni prikaz trajanja carinskog postupka na terminalu

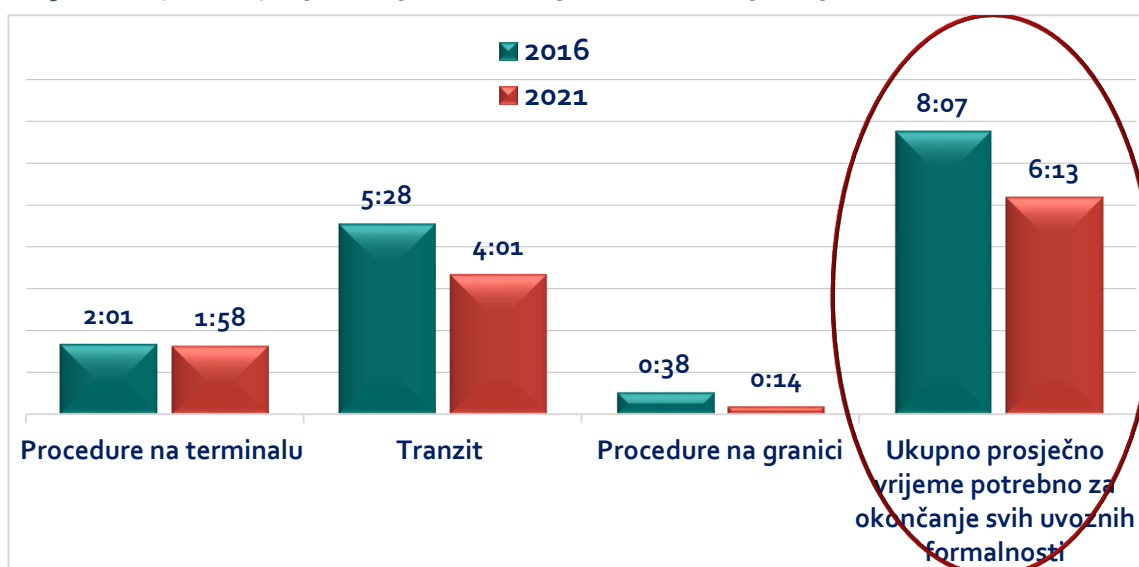
3.2. DRUMSKI SAOBRAĆAJ IZVOZ

U slučaju izvoznog postupka mjerena je transportna ruta: unutaršnji terminal Podgorica - granični prelaz Dobrakovo. Mjerenjem je obuhvaćeno vrijeme od momenta ulaska kamiona na carinski terminal Podgorica do okončanja policijske kontrole na graničnom prelazu Dobrakovo i napuštanja carinske teritorije Crne Gore.

Mjereno je prosječno vrijeme puštanja izvoznih pošiljki koje se upućuju sa CI Terminal Podgorica na granični prelaz Dobrakovo, kao i izvoznih pošiljke koje otprema imalac odobrenja za pojednostavljene izvozne postupke sa odobrene lokacije, koje pripadaju CI Terminal Podgorica, a koje se izvoze isključivo preko navedenog graničnog prelaza.

Rezultati pokazuju da postupak izvoza prosječno traje **6 sati i 13 minuta**, od čega se u prosjeku **4 sata (65%)** odnosi na unutrašnji transport od terminala do graničnog prelaza. Procedure na carinskom terminalu Podgorica trajale su u mjenom periodu u prosjeku **jedan sat i 58 minuta**, dok je na graničnom prelazu Dobrakovo bilo potrebno **14 minuta** da se okončaju sve procedure.

Grafikon 9 Uporedno prosječno vrijeme izvoznih formalnosti na mjerenoj ruti 2016. i 2021.

Uporedna analiza pokazuje da je u odnosu na mjerenje sprovedeno 2016. godine, kada je za okončanje svih izvoznih formalnosti u prosjeku trebalo **8 sati i 7 minuta**, ukupno vrijeme **poboljšano za 23%**, pri čemu je najveća ušteda ostvarena u vremenu unutrašnjeg tranzita i trajanju procedura na granici koje je rezultat smanjenog obima prometa.

Tabela 5 pokazuje trajanje i procentualno učešće pojedinih aktivnosti u ukupnom vremenu trajanja izvoza roba sa terminala Podgorica preko graničnog prelaza Dobrakovo.

Tabela 5 Uporedni prikaz trajanja i procentualnog učešća aktivnosti u ukupnom izvoznom vremenu na mjerenoj ruti

	2016		2021	
	Trajanje	% u ukupnom vremenu	Trajanje	% u ukupnom vremenu
PROCEDURE NA TERMINALU	2 s 1m	25%	1s 58min	31.6%
Dolazak kamiona na terminal i predaja dokumentacije	17 min	3.5%	25 min	21%
Priprema i predaja isprava	29 min	24%	18 min	15%
Pregled od strane carinskog organa	48 min	40%	45 min	38%
Otprema robe	27 min	22%	30 min	25.5%
TRANZIT	5s 28 min	68%	4 s 1 min	64.6%
PROCEDURE NA GRANICI	38 min	7%	14 min	3.8%
Čekanje na graničnom prelazu	28 min	74%	5 min	36%
Pregled od strane carinskog organa	7 min	18%	6.5 min	46%
Pregled od strane granične policije	3 min	8%	2.5 min	18%
	8 sati 7 minuta	100%	6 sati 13 minuta	100%

PROCEDURE NA TERMINALU

U posmatranom periodu je za okončanje svih formalnosti na carinskom terminalu bio potreban **1 sat i 58 minuta** u prosjeku što čini **32%** ukupnog vremena uvoza na mjerenoj ruti.

Tabela 6 Uporedni prikaz trajanja i procentualnog učešća formalnosti na terminalu formalnosti u ukupnom izvoznom vremenu na mjerenoj ruti

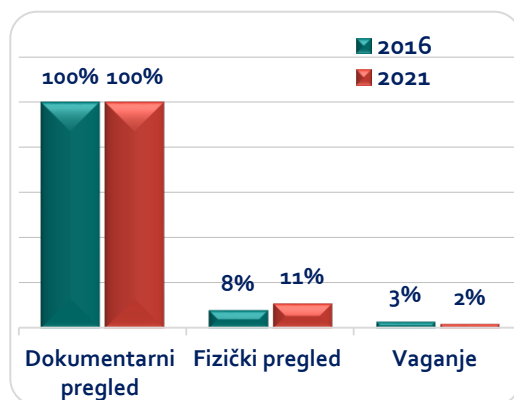
	2016		2021		Index promjene
	Trajanje	% u ukupnom vremenu	Trajanje	% u ukupnom vremenu	
Dolazak kamiona na terminal i predaja dokumentacije	17 min	14%	25 min	21.2%	+47%

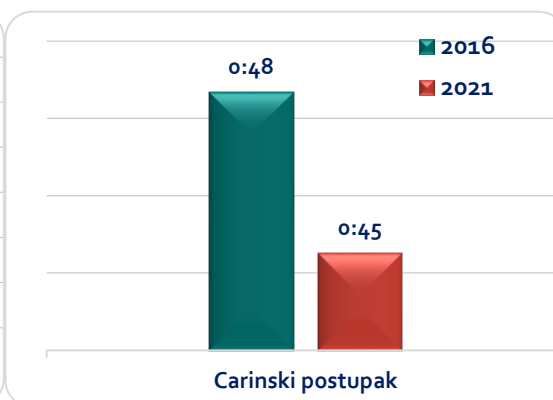
Priprema i predaja isprava	29 min	24%	18 min	15.3%	-38%
Pregled od strane carinskog organa	48 min	40%	45 min	38.1%	-6%
Otprema robe	27 min	22%	30 min	25.4%	+11%
	2 sata 1 minut	100%	1 sat 58 minut	100%	-2%

- Prosječno vrijeme u kojem carinski zastupnik podnese elektronsku deklaraciju, pripremi dokumentaciju i fizički je podnese carinskom organu iznosilo je **18 minuta i smanjeno je za 38%** u odnosu na prethodno mjerenje;
- Prosječno trajanje **carinskog postupka** na terminalu je **smanjeno za 6%** u odnosu na prethodno mjerenje, a takodje je smanjen i **procenat vaganja sa 3% na 2%** (procedura vaganja je u prosjeku trajala 16 minuta). Istovremeno, **procenat fizičkih pregleda povećan je sa 8% na 11%** a sam pregled je u prosjeku trajao 44 minuta, računajući od momenta obavještenja zastupnika o upućivanju na fizički pregled. Evidencija pokazuje da je fizički pregled iniciran u svim slučajevima kada je bilo potrebno dostaviti dopunsku dokumentaciju.

Grafikon 9 Uporedni prikaz procenta kontrola od strane carinskog organa (%)

Grafikon 10 Uporedni prikaz trajanja carinskog postupka na terminalu

TRANZIT

Vrijeme transporta od unutrašnjeg carinskog terminala u Podgorici do graničnog prelaza Dobrakovo (unutrašnji tranzit) u mjerenom periodu u prosjeku je trajalo je **4 sata i 1 minut**, što čini **65%** vremena potrebnog za izvoz robe na posmatranoj ruti. U odnosu na prethodno mjerenje, kada je unutrašnji tranzit trajao 5 sati i 28 minuta, vrijeme transporta je smanjeno za **27%**.

PROCEDURE NA GRANICI

U posmatranom periodu je za okončanje svih izvoznih formalnosti na graničnom prelazu Dobrakovo bilo je potrebno 14 minuta i u prosjeku je činila 32% ukupnog vremena uvoza na mjerenoj ruti. U odnosu na prethodno mjerenje kada su granične izvozne procedure u prosjeku trajale 38 minuta, ukupno prosječno izvozno vrijeme na granici je kraće za 63%.

Tabela 7 Uporedni prikaz trajanja i procentualnog učešća graničnih formalnosti u ukupnom izvoznom vremenu na mjerenoj ruti

	2016		2021		Index promjene
	Trajanje	% u ukupnom vremenu	Trajanje	% u ukupnom vremenu	
Čekanje na graničnom prelazu	28 min	74%	5 min	36%	-82%
Pregled od strane carinskog organa	7 min	18%	6.5 min	46%	-12%
Pregled od strane granične policije	3 min	8%	2.5 min	18%	-17%
	38 minuta	100%	14 minuta	100%	-63%

- Kada su u pitanju formalnosti na graničnom prelazu, smanjeno je vrijeme čekanja na prelazu i ono je u posmatranom periodu u prosjeku iznosilo 5 minuta i predstavlja rezultat smanjenog obima prometa;
- Na graničnom prelazu nije vršena fizička kontrola pošiljki.

3.3. AVIO SAOBRAĆAJ UVOZ

Dobijeni podaci pokazuju da je za uvoz roba avio putem u mjerenom periodu u prosjeku **potreban 1 dan, 1 sat i 25 minuta**. Mjerenjem je obuhvaćen period od slijetanja aviona na aerodrom do otpreme pošiljke iz aerodromskog skladišta. Ovo vrijeme je za **27% procenata kraće** u odnosu na ukupno prosječno vrijeme uvoza robe avio putem izmjereno 2016. godine, kada je isti proces trajao **1 dan, 13 sati i 29 minuta**.

Grafik 11 Trajanje i procentualno učešće pojedinih aktivnosti u ukupnom vremenu trajanja postupka uvoza roba vazдушnim putem sa aerodroma Podgorica

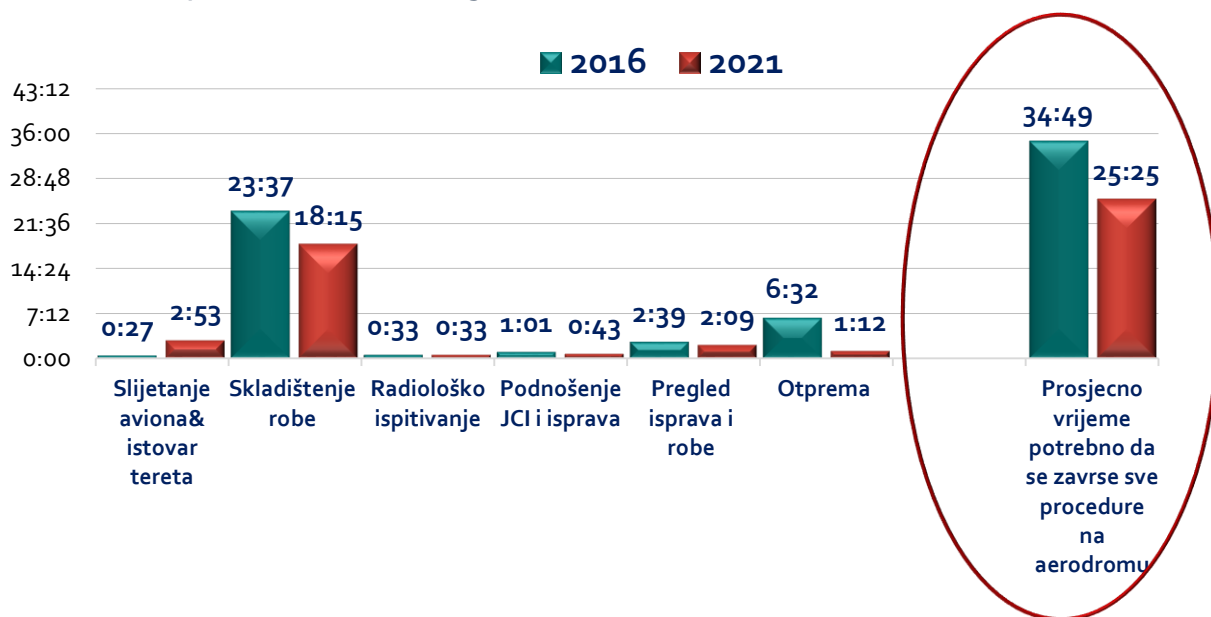

Tabela 8 pokazuje trajanje i procentualno učešće pojedinih aktivnosti u ukupnom vremenu trajanja postupka uvoza roba vazдушnim putem na aerodromu Podgorica.

Tabela 8 Trajanje i procentualno učešće pojedinih aktivnosti u ukupnom vremenu trajanja uvoza u avio saobraćaju

	2016		2021		Index promjene
	Trajanje	% u ukupnom vremenu	Trajanje	% u ukupnom vremenu	
Slijetanje aviona & istovar tereta	27 min	1.3%	2 s 53 min	10%	467%
Skladištenje robe	23 s 37 min	67.8%	18 s 15 min	72%	-23%
Radiološko ispitivanje	33 min	1.6%	33 min	2%	0%
Podnošenje JCI i isprava	1s 1m	2.9%	43 min	3%	-30%
Pregled isprava i robe	2s 39 min	7.6%	2 s 9 min	8%	-19%

Otprema	6s 32min	18.8%	1 s 12 min	5%	-82%
	34 sata 49 minuta	100%	25 sati 25 minuta	100%	-27%

- **Slijetanje aviona i istovar tereta od strane aerodromske službe** u prosjeku traje **22 minuta**. Do povećanja prosječnog vremena uticale su pošiljke DHL-a koje su pristizale u kasnim noćnim ili ranim jutarnjim časovima u kom slučaju se istovar tereta obavljao od 06:00 časova, kada počne radno vrijeme ove kurirske službe. Prosječno vrijeme od pristizanja DHL pošiljki do početka iskrcavanja iznosilo je **5 sati i 14 minuta** u mjerenom periodu, dok je istovar tereta od strane DHL- a u prosjeku trajao **24 minuta**;
- **Skladištenja roba čini 72% ukupnog vremena** potrebnog za uvoz robe vazdušnim putem. Ovim postupkom obuhvaćeno je nekoliko aktivnosti: smještanje robe u robno skladište, dekonsolidacija pošiljke, priprema i obrada sažete deklaracije, obavještenje primaoca o prispjeću robe i preuzimanje dokumentacije od strane zastupnika. Na ukupno vrijeme trajanja ove procedure dominantno učestvuje činjenica da uvoz robe vazdušnim putem čini svega 2,5% ukupnog robnog uvoza, u skladu sa čim je organizovan rad javnih i privatnih aktera na aerodromu. Naime, robno skladište aerodroma Podgorica je otvoreno za prijem pošiljki od 07:00 do 22:00 časa, odnosno tokom vremena u kojem su organizovani prihvati i otprema aviona. Carinska ispostava Aerodrom Podgorica radi svakog radnog dana i subotom od 07:00-22:00 časova i u tom vremenu se mogu sprovesti postupci izvoza i skladištenja. Kada su u pitanju uvozni postupci, oni se na aerodromu Podgorica mogu sprovesti radnim danima od 07:00 časova do 15:00 časova, s tim da se elektronska poruka za dobijanje registracionog broja deklaracije koja podrazumijeva da će obrada te deklaracije početi istog dana može poslati najkasnije do 14:30 časova. Roba koja pristigne nakon tog vremena može započeti postupak carinjenja narednog radnog dana. Na isti način je organizovan i rad inspekcijских službi, koje nijesu fizičke smještene na aerodromu, a takođe i rad zastupnika;

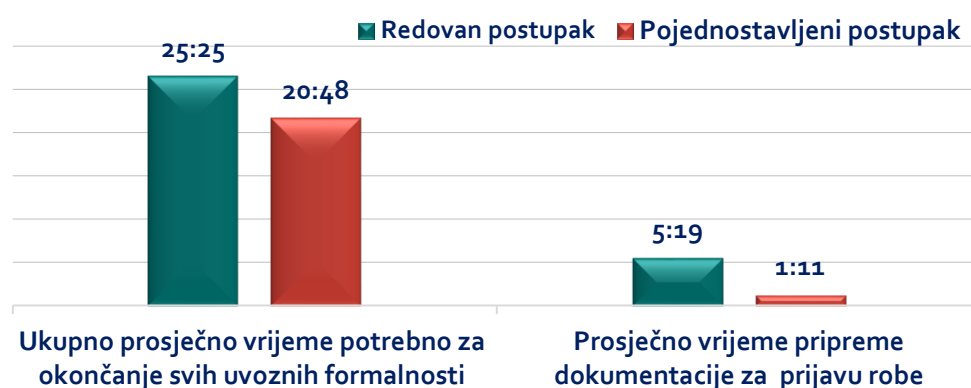
Tabela 9 Uporedni prikaz pojedinih formalnosti u ukupnom trajanju postupka skladištenja

	2016		2021		Index promjene
	Trajanje	% u ukupnom vremenu	Trajanje	% u ukupnom vremenu	
SKLADIŠTENJE					
Vaganja (za brze pošte)	n/A		12 min	1.1%	
Skladištenja robe	1s 55 min	8.1%	1s 1 min	5.6%	-47%
Priprema dokumentacije za prijavu robe	10 s 47 min	45.6%	2 s 41 min	14.7%	-75%

Podnošenje prijave robe	1 s 53 min	8%	1 s 11 min	6.5%	-37%
Pregled sažete prijave	42 min	3%	37 min	3.3%	-12%
Obavještenja primaoca o prispjeću robe	2 s 42 min	11.4%	7 s 38 min	41.8%	+183%
Preuzimanja dokumentacije od strane zastupnika	5 s 38 min	23.9%	4 s 55 min	27%	-13%
	23 sati 37 minuta	100%	18 sati 15 minuta	100%	-23%

- U postupku skladištenja robe najveće **unapredjenje od 75%** postignuto je u pogledu **pripreme dokumentacije za prijavu robe** što obuhvata dekonsolidaciju pošiljke i pripremu sažete deklaracije. Skraćenje prosječnog vremena nastalo je kao rezultat deklarisanja ekspresnih pošiljki u posebnom postupku koje je odobreno samo DHL-u, ali ne i drugim kuririma. Na osnovu ovog odobrenja, DHL prije prispjeća pošiljki carinskom organu najavljuje njihovo prispjeće podnošenjem manifesta putem elektronske razmjene podataka. Manifest zamjenjuje sažetu prijavu, odnosno ulaznu sigurnosnu sažetu deklaraciju. Na ovaj način, DHL svoj proces završava za **1 sat i 11 minuta**, dok je drugim operaterima u redovnom postupku potrebno u prosjeku **5 sati i 19 minuta**. Ovo utiče i na ukupno prosječno vrijeme potrebno za okončanje uvoznih formalnosti u avio saobraćaju koje u **redovnom postupku** iznosi **1 dan, 1 sat i 25 minuta** a u **pojednostavljenom postupku** **20 sati i 48 minuta**, odnosno **18% kraće**;

Grafik 12 Prosječno vrijeme za okončanje uvoznog postupka u avio saobraćaju u pojednostavljenom i redovnom postupku

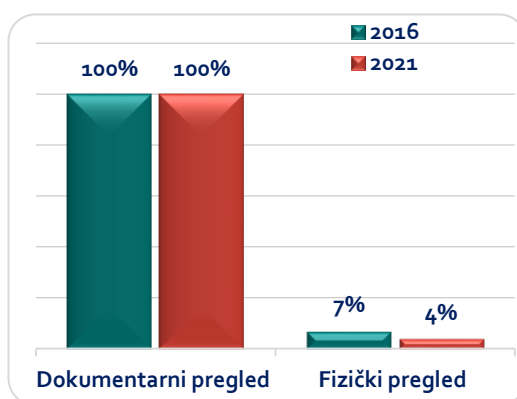

- Povećan broj pošiljki tokom petka i u dane vikenda uslovio je **povećanje prosječnog vremena** u kojem se **primaoc obavještava primaoca o prispjeću robe sa 2 sata 42 minuta na 7 sati i 38 minuta** (povećanje od 183%). Dodatni razlog je i organizacija posla koja podrazumijeva da se aviziranje vrši nakon što se sve pojedinačne pošiljke sa zbirne

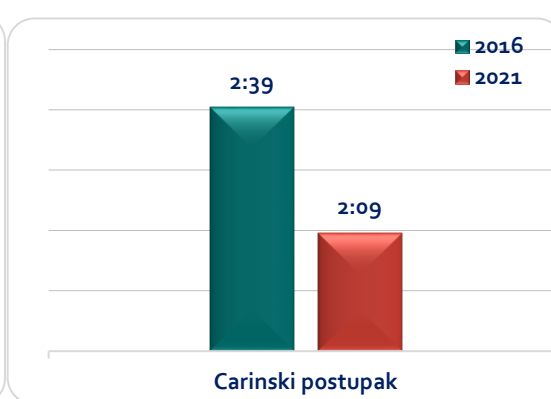
prijave podnesu carinskom organu a ukoliko se zbirna prijava obradi posle 20:00 časova, aviziranje se vrši narednog dana.

- Evidentirano je poboljšanje performansi carinskih zastupnika u pogledu vremena potrebnog za podnošenje deklaracije i drugih isprava koje prate pošiljku koje je **skraćeno za 30%** (sa 61 minut na 43 minuta);
- **Carina je unaprijedila** ukupno prosječno vrijeme pregleda isprava i robe za **13%** a smanjen je i procenat fizičkih kontrola sa 7% na 4%. Prosječno vrijeme pregleda isprava i robe od strane carinskog organa tokom mjerenja 2016. iznosilo je 2 sata i 39 minuta, dok je isti posao tokom mjerenja u 2021.godini prosječno trajao 2 sata i 9 minuta. Pri tome, prosječno vrijeme dokumentarnog pregleda je iznosilo 5 minuta a fizičkog pregleda 8 minuta.

Grafikon 13 Uporedni prikaz kontrola od strane carinskog organa (%)

Grafikon 14 Uporedni prikaz trajanja carinskog postupka

- Vrijeme trajanja carinskog postupka dominantno opterećuju tri okolnosti:
  - **Vrijeme čekanja na dokumentarni pregled** – čekanje od momenta predaje dokumentacije od strane zastupnika do momenta početka obrade od strane carinskog organa u prosjeku iznosi **60 minuta** i nastalo je kao rezultat smanjenog broja izvršilaca uzrokovanog reorganizacijom i opštom zdravstvenom situacijom,
  - **vrijeme čekanja na fizički pregled** - od momenta obavještenja zastupnika o fizičkom pregledu pošiljke do momenta početka fizičkog pregleda u prosjeku je prošlo **9 sati i 11 minuta**. Dva su razloga uslovila trajanje ovog procesa. Prvi razlog je radno vrijeme u kojem se vrši carinjenje uvoznih pošiljki -od 07:00 do 14:30 časova. Naime, rad carinske službe je organizovan na način da se fizički pregledi vrše u 08:00 časova za pošiljke koje su pristigle prethodnog dana posle 12:00 časova a koje su određene za fizički pregled. Drugi termin za vršenje fizičkog pregleda je 13:00 časova kada se pregledaju pošiljke koje su pristigle tog dana i određene su za fizički pregled. Drugi razlog je broj izvršilaca u carinskoj ispostavi i činjenica da skladišta kurirskih službi nisu smještena na aerodromu i da carinski

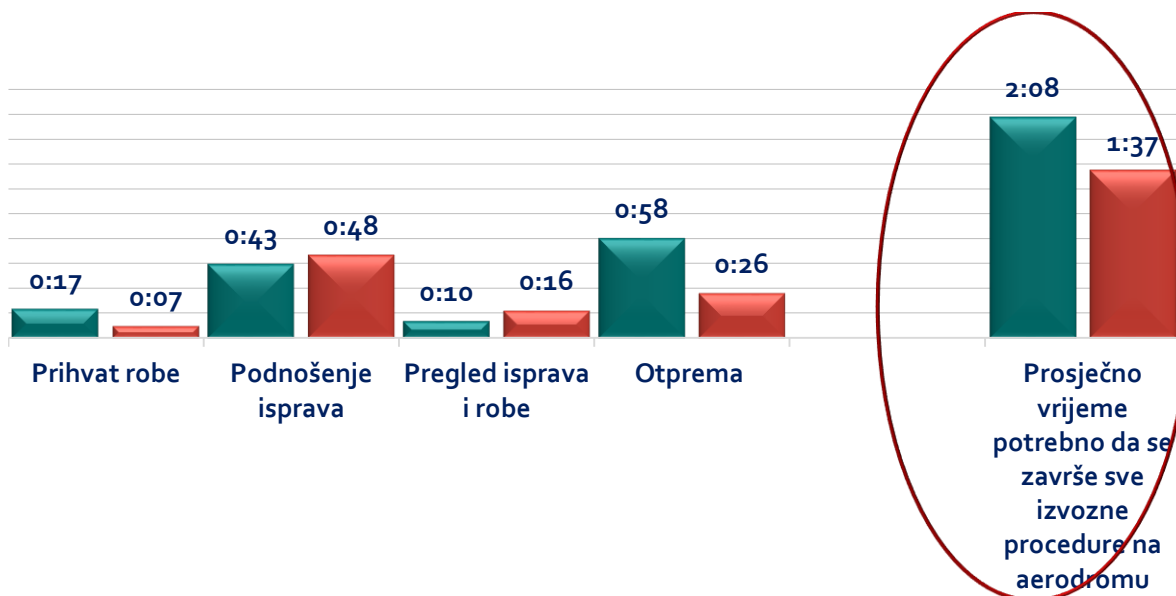
službenici, koji su istovremeno zaduženi i za putnički i za teretni saobraćaj, moraju napustiti radno mjesto i obradu deklaracija dok vrše fizički pregled pošiljki u kurirskom skladištu;

- **vrijeme realizacije plaćanja carinskog duga** - U najvećem broju slučajeva carinski dug je obezbijeđen bankarskom garancijom. Međutim, u slučajevima kada nije bilo garancije (7% slučajeva), plaćanje carinskog duga se vršilo u bankarskim transferom a vrijeme koje je uvozniku bilo potrebno da izvrši plaćanje carinskog duga u posmatranom periodu je iznosilo u prosjeku **11 sati i 11 minuta**. Razlog je nemogućnost da se uplata izvrši na samom aerodromu zbog nepostojanja bankarskih filijala, zbog čega je primalac pošiljke u obavezi da plaćanje izvrši u banci u gradu i donese dokaz o uplati carinskom osoblju na aerodromu;
- Omogućivanje elektronskog plaćanja za usluge kurirskih službi uticalo je na **smanjenje prosječnog vremena otpreme robe za 82%**. Skraćeno je prosječno vrijeme u kojem zastupnik obavještava aerodromsku ili kurirsku kargo službu da je carinska procedura završena (sa 1 sat i 18 minuta na 52 minuta), skraćeno je vrijeme izdavanja robe (sa 15 minuta na 5 minuta) a najveća ušteda je ostvarena u pogledu izdavanja računa i podnošenja dokaza o uplati aerodromskoj kargo službi (sa 3 sata na 11 minuta u prosjeku).

3.4. AVIO SAOBRAĆAJ IZVOZ

Rezultati dobijeni iz validnih upitnika pokazuju da postupak izvoza roba avio putem sa aerodroma Podgorica u prosjeku traje **1 sat i 37 minuta**, računajući vrijeme od podnošenja elektronske deklaracije i prijema robe na prevoz od strane aerodromske kargo službe do momenta istupanja robe iz skladišta.

Grafik 15 Trajanje i procentualno učešće pojedinih aktivnosti u ukupnom vremenu trajanja postupka izvoza roba vazдушnim putem sa aerodroma Podgorica

U odnosu na prosječno vrijeme od 2 sata i 8 minuta koje je izmjereno 2016. godine tokom sprovođenja prve Studije, ovo predstavlja **poboljšanje za 24%**.

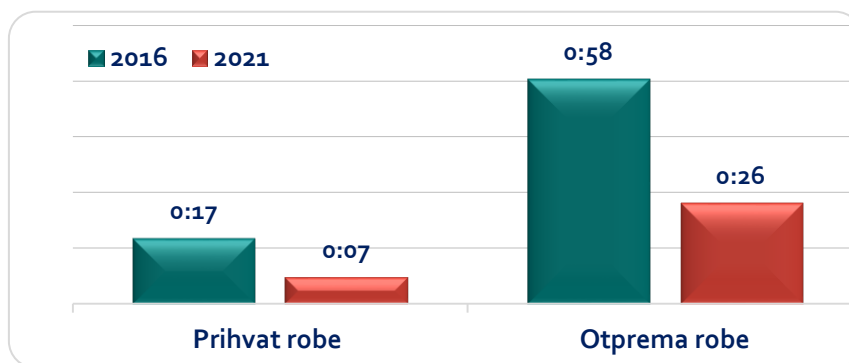
Tabela 10 Trajanje i procentualno učešće pojedinih aktivnosti u ukupnom vremenu trajanja postupka izvoza roba vazдушnim putem sa aerodroma Podgorica

	2016		2021		
	Trajanje	% u ukupnom vremenu	Trajanje	% u ukupnom vremenu	
Prihvat robe	17 min	13%	7 min	7%	-59%
Podnošenje isprava	43 min	34%	48 min	50%	+12%
Pregled isprava i robe	10 min	8%	16 min	16%	+60%
Otprema	58 m	45%	26 min	27%	-55%
	128 minuta	100%	97 minuta	100%	-24%

- Kada je u pitanju izvoz, roba mora biti predata aerodromskoj službi zemaljske operative nakasnije 3 sata prije leta kojim je planirana otprema robe. U praksi, pošiljka može biti primljena svakog dana u periodu kada je aerodrom otvoren za prihvata i otpremu vazduhoplova, a u postupku učestvuju sektori bezbjednosti i zemaljske operative aerodroma, zastupnik izvoznika i carinski organ,
- Najveće unapredjenje , odnosno skraćenje vremena od skoro **60%**, postignuto je u radu aerodromskih službi, u postupku prihvata robe od strane aerodromske kargo službe i pregleda robe od strane aerodromske službe bezbjednosti. Potrebno je u prosjeku **7 minuta** da aerodromska kargo služba primi robu i obavi kontrolu dokumentacije, te da služba bezbjednosti izvrši pregled robe. Služba bezbjednosti prihvata obezbijeđeni prtljag koji će biti pod nadzorom do utovara u avion;
- Dodatno unapredjenje **od 55% procenata** kod aerodromskih službi je ostvareno i u dijelu otpreme robe iz skladišta i utovara u avion. U oviru ukupnog vremena od **26 minuta** zastupnik je obavijestio aerodromsku kargo službu da je carinska procedura završena i podnio nalog za utovar a kargo služba je izdala robu iz svog skladišta. Na ovaj rezultat dijelom utiče smanjen promet na podgoričkom aerodromu, ali i povećanje broja izvršilaca i organizacija posla kargo službe;

Grafik 16 Uporedni prikaz trajanja formalnosti prihvata i otpreme robe

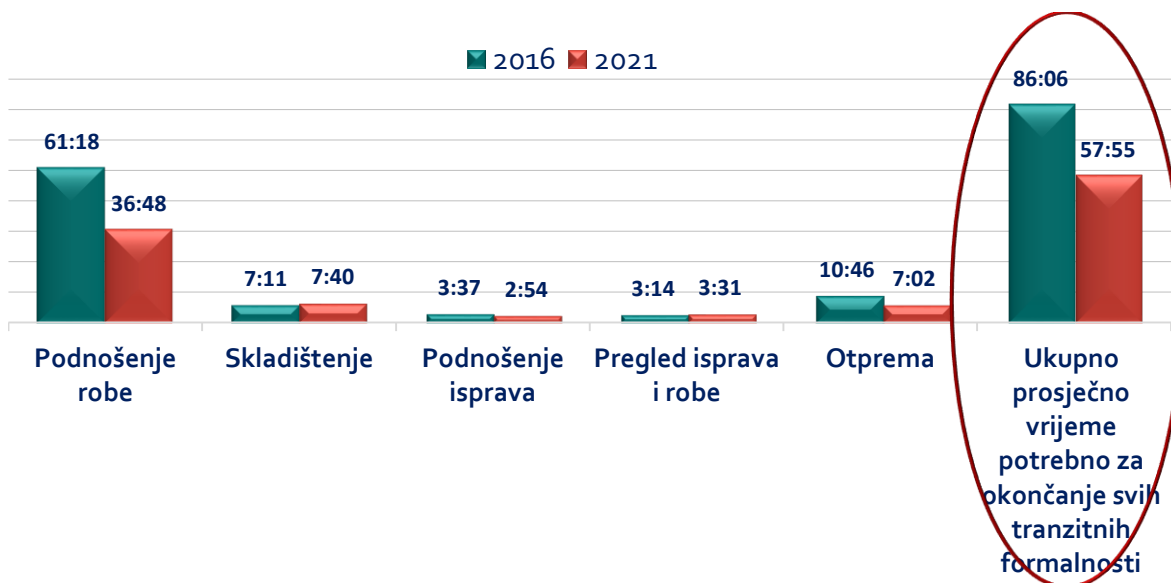

- U ukupnom postupku podnošenja isprava od strane zastupnika došlo je do blagog povećanja vremena (**12%**) iz razloga organizacije posla. Naime, elektronska deklaracija se podnosi elektronskim putem carinskom organu unaprijed, a tek nakon toga se roba predaje na prihvata aerodromskoj službi a papirna deklaracija i ostale isprave koje prate robu carinskom organu;
- Prosječno vrijeme pregleda isprava i robe od strane carinskog organa je takodje povećano (**78%**). Ovo povećanje je nastalo kao rezultat smanjenog broja izvršilaca. Iako je samo **vrijeme obrade** deklaracije i isprava **skraćeno za 33%** (sa 9 minuta na 6 minuta), manji broj izvršilaca i time uslovljena reorganizacija posla prouzrokovali su povećanje vremena čekanja, i to: čekanje od momenta predaje deklaracije do momenta početka fizičkog vremena u trajanju od 4 minuta prosječno i čekanje od momenta okončanja obrade deklaracije i isprava do momenta predaje dokumentacije zastupniku u trajanju od 5 minuta.

3.5. POMORSKI SAOBRAĆAJ TRANZIT

Podaci dobijeni iz validnih upitnika, pokazuju da prosječno vrijeme tranzita pošiljki preko Luke Bar u prosjeku traje **2 dana, 9 sati i 55 minuta**, računajući od vremena zavođenja dolaznog manifesta kod carinskog organa do razduženja tranzitne deklaracije, odnosno napuštanja carinskog područja Crne Gore.

Grafik 17 Usporedni prikaz trajanja i procentualnog učešća pojedinih aktivnosti u ukupnom vremenu trajanja tranzita u pomorskom saobraćaju

Ovo prosječno vrijeme je za **33% manje** u poredjenju sa prosječnim vremenom evidentiranim u Studiji iz 2016. godine, koje je iznosilo **3 dana, 14 sati i 6 minuta**.

Trajanje i procentualno učešće pojedinih aktivnosti u ukupnom vremenu trajanja tranzita u pomorskom saobraćaju dato je u tabeli 11.

Tabela 11 Trajanje i procentualno učešće pojedinih aktivnosti u ukupnom vremenu trajanja tranzita u pomorskom saobraćaju

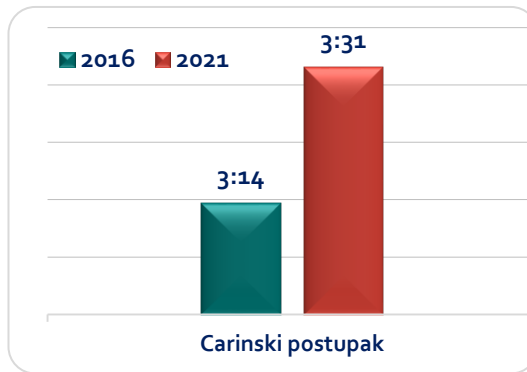
	2016		2021		
	Trajanje	% u ukupnom vremenu	Trajanje	% u ukupnom vremenu	
Podnošenje robe	2d 13s 18m	71%	1d 12s 48m	64%	-40%
Privremeni smještaj	7s 11m	8%	7 s 40m	13%	+7%
Podnošenje isprava	3 s 37m	4%	2 s 54 min	5 %	-20%
Pregled isprava i robe	3s 14m	4%	3s 31 min	6%	+9%

Otprema	10s 46m	13%	7s 2min	12%	-35%
	86 sati 6 minuta	100%	57 sati 55 minuta	100%	-33%

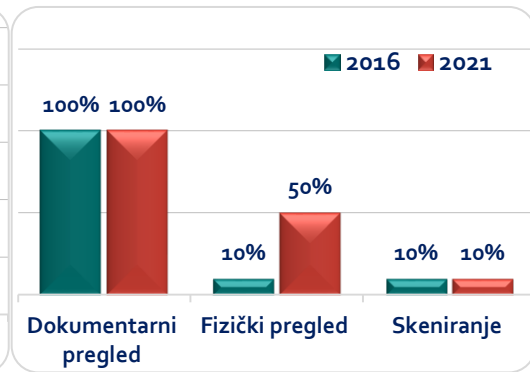
- Iako je prosječno vrijeme **podnošenja robe kraće za 40%**, ovo i dalje ostaje najduži proces u pomorskom tranzitu roba i traje u prosjeku **1 dan 11 sati i 48 minuta**, računajući od vremena kada je dolazni manifest zaveden kod carinskog organa. U principu, agent dostavlja manifest 24 časa prije dolaska broda ali su česte izmjene od strane broдача što uslovljava naknadno dostavljanje izmijenjenog manifesta. Evidenciju teretnih brodova carinski organ vrši ručno, kroz carinske kontrolnike. Agent dostavlja lučkom operatoru ovjerenu dispoziciju za rad u prosjeku šest sati prije dolaska broda, a manipulacija iskrcavanja brda i skladištenja robe je u prosjeku trajala **12 sati i 12 minuta**. Roba ostaje u privremenom smještaju u prosjeku **7 sati i 40 minuta**;
- Vremenski period u kojem zastupnik podnosi elektronsku deklaraciju, dobija registracioni broj, priprema dokumenta potrebna za carinjenje robe i fizički ih dostavlja carinskom organu na obradu iznosio je **2 sata i 54 minuta** u prosjeku. Ovo vrijeme je **za 20% je kraće** u odnosu na vrijeme izmjereno 2016. godine kada je ista formalnost u prosjeku trajala 3 sata i 37 minuta;
- **Carinski pregled** tranzitnih pošiljki u prosjeku je trajao **3 sata i 31 minut**. U navedeno vrijeme je uračunato čekanje od momenta podnošenja carinskih isprava od strane zastupnika do početka pregleda, dokumentarni pregled, čekanje na pregled skenerom i skeniranje, fizički pregled, ovjeravanje i razdvajanje dokumentacije i vraćanje dokumentacije zastupniku. Ukupno vrijeme carinskog postupka je **za 16 minuta, tj. 9% duže** u odnosu na trajanje carinskog postupka tokom mjerenja 2016. godine. Ipak, treba imati u vidu da je u odnosu na prethodno mjerenje broj izvršilaca – carinika i carinskih inspektora u CI Slobodna zona Bar smanjen za 50%. Uz to, svaka smjena je dodatno kadrovski opterećena jer je jedno lice u svakom trenutku angažovano na kapiji Slobodne zone i ne može učestvovati u samom postupku puštanja roba. Uz sva navedena ograničenja, organizacija procesa rada je dovela do smanjenja vremena čekanja od predaje isprava od strane zastupnika do momenta početka fizičkog pregleda za 44% (sa 34 minuta na 19 minuta);
- Na prosječno trajanje carinskog postupka najznačajnije utiče vrijeme čekanja na pregled skenerom. Sam postupak skeniranja trajao je u prosjeku **12 minuta**, međutim prosječno vrijeme čekanja da se skeniranje obavi, tj. vrijeme od kada je pošiljka određena za pregled skenerom do početka skeniranja, iznosilo je **21 sat i 19 minuta**. Ovo je za **3% duže** vrijeme čekanja u odnosu na mjerenje iz 2016. godine kada je isto iznosilo 20 sati i 36 minuta. Carinski organ je u međuvremenu pribavio novi skener i otklonio ograničenja koja su se odnosila na vrijeme čekanja uzrokovano mehaničkim razlozima, odnosno čestim kvarovima skenera. Međutim, od ukupnog broja zaposlenih u CI Slobodna zona Bar, samo

tri lica imaju zdravstveni certifikat za rad na skeneru. Na skeniranje je tokom mjerenja upućeno 10% pošiljki, ali je zbog navedenih problema upravljanje rizikom uslovalo povećanje procenta fizičkih pregleda sa 10% na 50%.

Grafikon 18
Uporedni prikaz trajanja carinskog postupka

Grafikon 19
Uporedni prikaz kontrola carinskog organa (%)

- Po završetku carinskog postupka, tranzitna pošiljka se upućuje na izlaznu carinsku ispostavu. Prosječno vrijeme otpreme, računajući od završetka carinskih formalnosti do napuštanja carinske teritorije Crne Gore, u posmatranom periodu je iznosilo **10 sati i 46 minuta**. Na ukupno trajanje ove faze najviše su uticale situacije u kojima je bilo potrebno izvršiti pretovar (**1 sat i 40 minuta**) i slučajevi kada je bilo potrebno dobiti dozvolu za transport vangabaritnog tereta koji podliježe određenim zakonskim ograničenjima koja se odnose na same dimenzije tereta, način na koji se teret smije prevoziti, transportnu relaciju kojom se vozilo kreće, kao i doba dana kada je dozvoljeno vršiti transport ove vrste.

PRILOZI / OBRASCI ZA MJERENJE PROSJEČNOG VREMENA PUŠTANJA ROBA

**OBRAZAC ZA MJERENJE VREMENA CARINJENJA U POSTUPKU UVOZA
CI DOBRAKOVO PODGORICA**

Vlada Crne Gore je odlucila da sprovede analizu vremena potrebnog za postupke uvoza I izvoza roba. Svrha studije je da se utvrde prepreke u postupcima kako bi se preduzele korektivne mjere.
Hvala Vam na ucescu u ovoj studiji!

AKTIVNOST		DAN / MJESEC	SAT / MINUT		
DOLAZAK NA GRANICNI PRELAZ DOBRAKOVO-POPUNJAVA ZASTUPNIK					
1	Dolazak na granicni prelaz Dobrakovo	___/___	__:__		
2	Zastupnik preuzima dokumenta od vozaca	___/___	__:__		
INTERVENCIJA DRUGIH ORGANA (ako se primjenjuje) - POPUNJAVA SLUZBENIK NADLEZNOG ORGANA					
3	Roba podlijeze kontroli drugog organa- <i>popunjava zastupnik</i>	☐ NE ☐ DA	Nadlezni organ ☐ CETI ☐ ICM ☐ Ostalo		
4	Datum I vrijeme podnosenja zahtjeva za pregled robe	___/___	__:__		
5	Pocetak ispitivanja	___/___	__:__		
6	Zavrsetak ispitivanja	___/___	__:__		
7	Datum I vrijeme izrade izvjestaja	___/___	__:__		
8	Datum I vrijeme urucivanja izvjestaja zastupniku	___/___	__:__		
KONTROLA GRANICNE POLICIJE - POPUNJAVA POLICIJSKI SLUZBENIK					
9	Pocetak kontrole od strane granicne policije (evidencija policija)	___/___	__:__		
10	Zavrsetak kontrole od strane granicne policije (evidencija policije)	___/___	__:__		
INTERVENCIJA INSPEKCIJSKIH ORGANA (ako se primjenjuje) - POPUNJAVA NADLEZNI INSPEKTOR					
11	Roba podlijeze inspekcijskoj kontroli - <i>popunjava zastupnik</i>	☐ NE ☐ DA	Nadlezni inspekcijски organ ☐ Veterinarska ☐ Sanitarna ☐ Fito ☐ _____		
12	Datum I vrijeme podnosenja zahtjeva za pregled robe	___/___	__:__		
13	Provjera dokumentacije I identifikacija robe	☐ NE ☐ DA	14. Datum I vrijeme pocetka provjere	___/___	__:__
			15. Datum I vrijeme zavrsetka provjere	___/___	__:__
16	Fizicki pregled	☐ NE ☐ DA	17. Datum I vrijeme pocetka fizickog pregleda	___/___	__:__
			18. Datum I vrijeme zavrsetka fizickog pregleda	___/___	__:__
19	Uzorkovanje	☐ NE ☐ DA	20. Datum I vrijeme pocetka uzorkovanja	___/___	__:__
			21. Datum I vrijeme dobijanja misljenja ³	___/___	__:__
22	Datum I vrijeme izrade rjesenja od strane inspektora	___/___	__:__		
23	Datum I vrijeme urucivanja rjesenja zastupniku	___/___	__:__		

³ Ako je uzorkovanje uradjeno u Podgorici, odgovor na ovo pitanje upisati u polje 58

PODNOSENJE ELEKTRONSKE JCI I ISPRAVA -POPUNJAVA ZASTUPNIK

24	Podnosenja elektronske JCI			___/___	___:___
25	Datum I vrijeme dobijanja RRP/RG broja			___/___	___:___
26	RRP/RG broj				
27	Datum I vrijeme podnosenja isprava carinskom organu od strane zastupnika			___/___	___:___

PREGLED ISPRAVA I ROBE - POPUNJAVA NADLEZNI CARINSKI SLUZBENIK

28	Datum I vrijeme pocetka dokumentarnog pregleda			___/___	___:___	
29	Dopuna dokumentacije	☐ NE	☐ DA	30.Datum I vrijeme obavjestenja zastupnika	___/___	___:___
				31.Datum I vrijeme dostavljanja dodatne dokumentacije	___/___	___:___
32	Datum I vrijeme zavrsetka dokumentarnog pregleda			___/___	___:___	
33	Vaganje	☐ NE	☐ DA	34. Datum I vrijeme vaganja	___/___	___:___
35	Fizicki pregled	☐ NE	☐ DA	36.Datum I vrijeme pocetka fizickog pregleda	___/___	___:___
				37.Datum I vrijeme zavrsetka fizickog pregleda	___/___	___:___
38	Stavjanje obilježja	☐ NE	☐ DA	39. Početak stavljanja obilježja	___/___	___:___
				40. Završetak stavljanja obilježja	___/___	___:___
41	Puštanje robe	☐ Kucno carinjenje		☐ Unutrasnji transit ka CI Terminal Podgorica	☐ Slobodan promet	
				42. Datum I vrijeme puštanja robe	___/___	___:___

ZABILJESKA

--	--	--	--

DOLAZAK NA TERMINAL PODGORICA – POPUNJAVA ZASTUPNIK

43	Datum I vrijeme dolaska vozila na terminal			___/___	___:___
----	--	--	--	---------	---------

KONTROLA CARINSKOG ORGANA -POPUNJAVA NADLEZNI CARINSKI SLUZBBENIK

44	Prevoznik predaje dokumentaciju zastupniku- popunjara zastupnik			___/___	___:___	
45	Pocetak pregleda prevoznog sredstva I obiljezja	☐ NE	☐ DA	46.Pocetak pregleda	___/___	___:___
				47. Zavrsetak pregleda	___/___	___:___
48	Zavrsetak kontrole I potvrđivanje tranzitnog dokumenta			___/___	___:___	

INTERVENCIJA INSPEKCIJSKIH ORGANA (ako se primjenjuje) - POPUNJAVA NADLEZNI INSPEKTOR

49	Roba podlijeze inspekcijskoj kontroli - <i>popunjara zastupnik</i>	☐ NE	☐ DA	Nadlezni inspekcijski organ			
				☐ Veterinarska	☐ Sanitarna	☐ Fito	☐ _____

50	Datum I vrijeme podnosenja zahtjeva za pregled robe			___/___	__:__	
51	Provjera dokumentacije I identifikacija robe	☐ NE	☐ DA	52. Datum I vrijeme pocetka provjere	___/___	__:__
				53. Datum I vrijeme zavrsetka provjere	___/___	__:__
53	Fizicki pregled	☐ NE	☐ DA	54. Datum I vrijeme pocetka fizickog pregleda	___/___	__:__
				55. Datum I vrijeme zavrsetka fizickog pregleda	___/___	__:__
56	Uzorkovanje	☐ NE	☐ DA	57. Datum I vrijeme pocetka uzorkovanja	___/___	__:__
				58. Datum I vrijeme dobijanja lab. misljenja	___/___	__:__
59	Datum I vrijeme izrade rjesenja od strane inspektora			___/___	__:__	
60	Datum I vrijeme urucivanja rjesenja zastupniku			___/___	__:__	

INTERVENCIJA DRUGIH ORGANA (ako se primjenjuje) - POPUNJAVA SLUZBENIK NADLEZNOG ORGANA

61	Roba podlijeze kontroli drugog organa- <i>popunjava zastupnik</i>	☐ NE	☐ DA	Nadlezni organ		
				☐ ICM	☐ CETI	☐ _____
62	Datum I vrijeme podnosenja zahtjeva za pregled robe			___/___	__:__	
63	Pocetak ispitivanja			___/___	__:__	
64	Zavrsetak ispitivanja			___/___	__:__	
65	Datum I vrijeme izrade izvjestaja			___/___	__:__	
66	Datum I vrijeme urucivanja izvjestaja zastupniku			___/___	__:__	

PODNOSENJE ELEKTRONSKE JCI I ISPRAVA -POPUNJAVA ZASTUPNIK

67	Podnosenja elektronske JCI			___/___	__:__
68	Datum I vrijeme dobijanja Registracionog broja (RG)			___/___	__:__
69	RG broj				
70	Datum I vrijeme podnosenja isprava carinskom organu od strane zastupnika			___/___	__:__

PREGLED ISPRAVA I ROBE- POPUNJAVA NADLEZNI CARINSKI SLUZBENIK

71	Datum I vrijeme pocetka dokumentarnog pregleda			___/___	__:__	
72	Dopuna dokumentacije	☐ NE	☐ DA	73. Datum I vrijeme obavjestenja zastupnika	___/___	__:__
				74. Datum I vrijeme dostavljanja dodatne dokumentacije	___/___	__:__
75	Datum I vrijeme zavrsetka dokumentarnog pregleda			___/___	__:__	
76	Vaganje	☐ NE	☐ DA	77. Datum I vrijeme vaganja	___/___	__:__
78	Fizicki pregled	☐ NE	☐ DA	79. Obavjestenje zastupnika	___/___	__:__
				80. Datum I vrijeme pocetka fizickog pregleda	___/___	__:__
				81. Datum I vrijeme zavrsetka fizickog pregleda	___/___	__:__
82	Nacin placanja		☐ Gotovinski	☐ Bankarska garancija		
			83. Datum I vrijeme realizacije		___/___	__:__
84	Ovjeravanje I razdvajanje dokumentacije			___/___	__:__	
85	Vracanje dokumentacije zastupniku- <i>popunjava zastupnik</i>			___/___	__:__	

OTPREMA ROBE – POPUNJAVAJU ZASTUPNIK I SLUZBENIK NA TERMINALU

86	Zastupnik predaje dokumentaciju prevozniku	___/___	__:__
87	Prevoznik napusta terminal I predaje upitnik sluzbeniku terminala	___/___	__:__

ZABILJESKA

--

**OBRAZAC ZA MJERENJE VREMENA CARINJENJA U POSTUPKU IZVOZA
CI TERMINAL PODGORICA**

Vlada Crne Gore je odlucila da sprovede analizu vremena potrebnog za postupke uvoza I izvoza roba. Svrha studije je da se utvrde prepreke u postupcima kako bi se preduzele korektivne mjere.
Hvala Vam na ucescu u ovoj studiji!

AKTIVNOST				DAN MJESEC	/	SAT / MINUT
-----------	--	--	--	---------------	---	-------------

DOLAZAK NA TERMINAL -POPUNJAVA ZASTUPNIK

1	Datum I vrijeme ulaska vozila na terminal	___/___	__:__
---	---	---------	-------

PODNOSENJE (ELEKTRONSKE) JCI I ISPRAVA -POPUNJAVA ZASTUPNIK

2	Podnosenje JCI	___/___	__:__
3	Dobijanje Registracionog broja (RG)	___/___	__:__
4	RG broj		
5	Podnosenje isprava carinskom organu od strane zastupnika	___/___	__:__

PREGLED ISPRAVA I ROBE - POPUNJAVA NADLEZNI CARINSKI SLUZBENIK

6	Datum I vrijeme pocetka dokumentarnog pregleda	___/___	__:__
7	Dopuna dokumentacije	☐ NE	☐ DA
8.	Datum I vrijeme obavjestenja zastupnika	___/___	__:__
9.	Datum I vrijeme dostavljanja dodatne dokumentacije	___/___	__:__
10	Datum I vrijeme zavrsetka dokumentarnog pregleda	___/___	__:__
11	Vaganje	☐ NE	☐ DA
12.	Datum I vrijeme vaganje	___/___	__:__
13	Fizicki pregled	☐ NE	☐ DA
14.	Obavjestenje zastupnika	___/___	__:__
15.	Datum I vrijeme pocetka fizickog pregleda	___/___	__:__
16.	Datum I vrijeme zavrsetka fizickog pregleda	___/___	__:__
17	Stavljanje carinsk obiljezja	___/___	__:__
18	Ovjeravanje I razdvajanje dokumentacije	___/___	__:__
19	Vracanje dokumentacije zastupniku	___/___	__:__

OTPREMA ROBE –POPUNJAVAJU ZASTUPNIK I SLUZBENIK NA TERMINALU

20	Predaja dokumentacije vozacu	___/___	__:__
21	Prevoznik napusta terminal I upucuje se na CI Dobrakovo (<i>vratiti upitnik vozacu</i>)	___/___	__:__

ZABILJESKA

DOLAZAK NA GRANICNI PRELAZ DOBRAKOVO -POPUNJAVA NADLEZNI CARINSKI SLUZBENIK

22	Dolazak na granicni prelaz Dobrakovo	___/___	__:__
23	Predaja JCI I pratece dokumentacije carinskom sluzbeniku	___/___	__:__
24	Pocetak dokumentarne kontrole od strane carinskog sluzbenika	___/___	__:__

25	Zavrsetak dokumentarne kontrole od strane carinskog sluzbenika				___/___	__:__
26	Vaganje	☐ NE	☐ DA	27. Datum I vrijeme vaganja	___/___	__:__
28	Fizicki pregled	☐ NE	☐ DA	29. Pocetak fizickog pregleda	___/___	__:__
				30. Zavrsetak fizickog pregleda	___/___	__:__
31	Razduzenje tranzitne JCI od strane carinskog sluzbenika				___/___	__:__

KONTROLA GRANICNE POLICIJE -POPUNJAVA NADLEZNI SLUZBENIK GRANICNE POLICIJE

32	Pocetak kontrole granicne policije				___/___	__:__
33	Zavrsetak kontrole granicne policije				___/___	__:__

ZABILJESKA

**OBRAZAC ZA MJERENJE VREMENA CARINJENJA U POSTUPKU UVOZA
CI AERODROM PODGORICA**

(SAMO ZA ROBU KOMERCIJALNE PRIRODE)

Vlada Crne Gore je odlucila da sprovede analizu vremena potrebnog za postupke uvoza i izvoza roba. Svrha studije je da se utvrde prepreke u postupcima kako bi se preduzele korektivne mjere.
Hvala Vam na ucescu u ovoj studiji!

AKTIVNOST	DAN / MJESEC	SAT/ MINUT
-----------	--------------	---------------

SLIJETANJE AVIONA -POPUNJAVA PREDSTAVNIK AKS

1	Datum i vrijeme slijetanja aviona	___/___	__:__
2	Oznaka leta		
3	Datum i vrijeme pocetka iskrcavanja tereta	___/___	__:__
4	Datum i vrijeme zavrsetka iskrcavanja tereta	___/___	__:__
5	Kontrola od strane carinskih sluzbenika ☐ NE ☐ DA	6.Datum i vrijeme pocetka kontrole	___/___
		7.Datum i vrijeme zavrsetka kontrole	___/___

SKLADISTENJE ROBE -POPUNJAVAJU PREDSTAVNIK AKS I NADLEZNI CARINSKI SLUZBENIK

8	Datum i vrijeme pocetka skladistenja od strane AKS	___/___	__:__
9	Datum i vrijeme zavrsetka skladistenja od strane AKS	___/___	__:__
10	Datum i vrijeme pripreme sazeta prijave	___/___	__:__
11	Datum i vrijeme podnosenja sazete prijave carinskom organu	___/___	__:__
12	Datum i vrijeme pocetka pregleda sazete prijave	___/___	__:__
13	Datum i vrijeme ovjere sazete prijave i dodjeljivanja identifikacionog broja	___/___	__:__
14	Datum i vrijeme obavjestenja primaoca o prispjecu robe	___/___	__:__
15	Datum i vrijeme preuzimanja dokumentacije od strane zastupnika	___/___	__:__

ZABILJESKA

INTERVENCIJA INSPEKCIJSKIH ORGANA (ako se primjenjuje) - POPUNJAVA NADLEZNI INSPEKTOR

16	Roba podlijeze inspekciskoj kontroli - <i>popunjavanje zastupnik</i>	☐ NE	☐ DA	Nadlezni inspekciski organ			
				☐ Veterinarska	☐ Sanitarna	☐ Fito	☐ _____
17	Datum i vrijeme podnošenja zahtjeva za pregled robe					___/___/___	___:___
18	Provjera dokumentacije i identifikacija robe	☐ NE	☐ DA	19. Datum i vrijeme početka provjere		___/___/___	___:___
				20. Datum i vrijeme završetka provjere		___/___/___	___:___
21	Fizicki pregled	☐ NE	☐ DA	22. Datum i vrijeme početka fizickog pregleda		___/___/___	___:___
				23. Datum i vrijeme završetka fizickog pregleda		___/___/___	___:___
24	Uzorkovanje	☐ NE	☐ DA	25. Datum i vrijeme uzorkovanja		___/___/___	___:___
				26. Datum i vrijeme dobijanja lab. misljenja		___/___/___	___:___
27	Datum i vrijeme izrade rješenja od strane inspektora					___/___/___	___:___
28	Datum i vrijeme uručivanja rješenja zastupniku					___/___/___	___:___

INTERVENCIJA DRUGIH ORGANA (ako se primjenjuje) - POPUNJAVA SLUŽBENIK NADLEZNOG ORGANA

29	Roba podlijeze kontroli drugog organa- <i>popunjavanje zastupnik</i>	☐ NE	☐ DA	Nadlezni organ			
				☐ CETI	☐ ICM	☐ Ostalo	
30	Datum i vrijeme podnošenja zahtjeva za pregled robe					___/___/___	___:___
31	Datum i vrijeme početka ispitivanja					___/___/___	___:___
32	Datum i vrijeme završetka ispitivanja					___/___/___	___:___
33	Datum i vrijeme izdavanja izvještaja					___/___/___	___:___
34	Datum i vrijeme uručivanja izvještaja zastupniku					___/___/___	___:___

PODNOŠENJE ELEKTRONSKE JCI I ISPRAVA -POPUNJAVA ZASTUPNIK

35	Datum i vrijeme podnošenja elektronske JCI					___/___/___	___:___
36	Datum i vrijeme dobijanja Registracionog broja (RG)					___/___/___	___:___
37	RG broj						
38	Datum i vrijeme podnošenja isprava carinskom organu od strane zastupnika					___/___/___	___:___

PREGLED ISPRAVA I ROBE- POPUNJAVA NADLEZNI CARINSKI SLUŽBENIK

39	Datum i vrijeme početka dokumentarnog pregleda					___/___/___	___:___
40	Dopuna dokumentacije	☐ NE	☐ DA	41. Datum i vrijeme obavještenja zastupnika		___/___/___	___:___
				42. Datum i vrijeme dostavljanja dodatne dokumentacije		___/___/___	___:___
43	Datum i vrijeme završetka dokumentarnog pregleda					___/___/___	___:___
44	Fizicki pregled	☐ NE	☐ DA	45. Datum i vrijeme obavještenja zastupnika		___/___/___	___:___
				46. Datum i vrijeme početka fizickog pregleda		___/___/___	___:___
				47. Datum i vrijeme završetka fizickog pregleda		___/___/___	___:___
48	Nacin placanja			☐ Gotovinski		☐ Bankarska garancija	

	49. Datum i vrijeme realizacije	___/___	___:___
50	Datum i vrijeme ovjeravanja i razdvajanja dokumentacije	___/___	___:___
51	Datum i vrijeme predaje dokumentacije zastupniku/primaocu robe	___/___	___:___

RAZDUZENJE SKLADISTENJA - POPUNJAVA NADLEZNI SLUZBENIK AKS

52	Zastupnik obavjestava AKS o zavrsetku carinske procedure	___/___	___:___
53	Datum i vrijeme izdavanja racuna za troskove skladistenja	___/___	___:___
54	Datum i vrijeme podnosenja dokaza o uplati	___/___	___:___
55	Datum i vrijeme pocetka utovara robe	___/___	___:___
56	Datum i vrijeme zavrsetka utovara robe	___/___	___:___
57	Datum i vrijeme napustanja aerodroma	___/___	___:___

ZABILJESKA

**OBRAZAC ZA MJERENJE VREMENA CARINJENJA U POSTUPKU IZVOZA
CI AERODROM PODGORICA**

Vlada Crne Gore je odlucila da sprovede analizu vremena potrebnog za postupke uvoza I izvoza roba. Svrha studije je da se utvrde prepreke u postupcima kako bi se preduzele korektivne mjere.
Hvala Vam na ucescu u ovoj studiji!

AKTIVNOST		DAN / MJESEC	SAT / MINUT		
PRIHVAT ROBE OD STRANE AKS-POPUNJAVA PREDSTAVNIK AKS					
1	Prijem robe na prevoz od strane AKS	___/___	__:__		
2	Okoncanje kontrole dokumentacije I robe od strane AKS	___/___	__:__		
3	Pocetak kontrole od strane sluzbe bezbjednosti	___/___	__:__		
4	Zavrsetak kontrole od strane sluzbe bezbjednosti	___/___	__:__		
SKRACENI POSTUPAK –POPUNJAVA NADLEZNI CARINSKI SLUZBENIK					
5	Skraceni postupak	☐ NE	☐ DA		
6.	Podnosenja isprava carinskom organu od strane zastupnika	___/___	__:__		
7	Pocetak pregleda dokumentacije	___/___	__:__		
8	Zavrsetak pregleda I ovjeravanje dokumentacije	___/___	__:__		
9	Predaja dokumentacije posiljaocu	___/___	__:__		
REDOVAN POSTUPAK - PODNOSENJE ELEKTRONSKE JCI I ISPRAVA -POPUNJAVA ZASTUPNIK					
10	Podnosenje elektronske JCI	___/___	__:__		
11	Dobijanje Registracionog broja (RG)	___/___	__:__		
12	RG broj				
13	Podnosenje isprava carinskom organu od strane zastupnika	___/___	__:__		
PREGLED ISPRAVA I ROBE- POPUNJAVA NADLEZNI CARINSKI SLUZBENIK					
14	Pocetak dokumentarnog pregleda	___/___	__:__		
15	Dopuna dokumentacije	☐ NE ☐ DA	16.Datum I vrijeme obavjestenja zastupnika	___/___	__:__
			17.Datum I vrijeme dostavljanja dodatne dokumentacije	___/___	__:__
18	Zavrsetak dokumentarnog pregleda	___/___	__:__		
19	Fizicki pregled	☐ NE ☐ DA	20.Datum I vrijeme obavjestenja zastupnika	___/___	__:__
			21.Datum I vrijeme pocetka fizickog pregleda	___/___	__:__
			22.Datum I vrijeme zavrsetka fizickog pregleda	___/___	__:__
23	Ovjeravanje I razdvajanje dokumentacije	___/___	__:__		
24	Predaja dokumentacije zastupniku	___/___	__:__		
OTPREMA ROBE - POPUNJAVA NADLEZNI SLUZBENIK AKS					
25	Podnosenje naloga za utovar	___/___	__:__		
26	Pocetak utovara robe	___/___	__:__		

27	Zavrsetak utovara robe	___/___	__:__
28	Datum i vrijeme odlaska leta	___/___	__:__

ZABILJESKA

--

**OBRAZAC ZA MJERENJE VREMENA CARINJENJA U POSTUPKU TRANZITA
CI SLOBODNA ZONA BAR**

Vlada Crne Gore je odlucila da sprovede analizu vremena potrebnog za postupke uvoza i izvoza roba. Svrha studije je da se utvrde prepreke u postupcima kako bi se preduzele korektivne mjere.
Hvala Vam na ucescu u ovoj studiji!

AKTIVNOST		DAN / MJESEC		SAT / MINUT	
PODNOŠENJE ROBE NA UVID CARINSKOM ORGANU - POPUNJAVA CARINSKI SLUZBENIK					
1	Zavodjenje dolaznog manifesta	___/___		__:__	
2	Broj kontejnera				
3	Podnosenje dispozicije za rad u luci	___/___		__:__	
4	Pocetak manipulacije	___/___		__:__	
5	Zavrsetak manipulacije	___/___		__:__	
INTERVENCIJA INSPEKCIJSKIH ORGANA (ako se primjenjuje) - POPUNJAVA NADLEZNI INSPEKTOR					
6	Roba podlijeze inspekcijskoj kontroli - <i>popunjavanje zastupnik</i>	☐ NE	☐ DA	Nadlezni inspekcijски organ	
				☐ Veterinarska	☐ Sanitarna
				☐ Fito	☐ _____
7	Datum i vrijeme podnosenja zahtjeva za pregled robe	___/___		__:__	
8	Provjera dokumentacije i identifikacija robe	☐ NE	☐ DA	9. Datum i vrijeme pocetka provjere	___/___
				10. Datum i vrijeme zavrsetka provjere	___/___
11	Fizicki pregled	☐ NE	☐ DA	12. Datum i vrijeme pocetka fizickog pregleda	___/___
				13. Datum i vrijeme zavrsetka fizickog pregleda	___/___
14	Uzorkovanje	☐ NE	☐ DA	15. Datum i vrijeme uzorkovanja	___/___
				16. Datum i vrijeme dobijanja lab. misljenja	___/___
17	Izrada rjesenja od strane inspektora	___/___		__:__	
18	Urucivanje rjesenja zastupniku	___/___		__:__	
INTERVENCIJA DRUGIH ORGANA (ako se primjenjuje) - POPUNJAVA SLUZBENIK NADLEZNOG ORGANA					
19	Roba podlijeze kontroli drugog organa- <i>popunjavanje zastupnik</i>	☐ NE	☐ DA	Nadlezni organ	
				☐ CETI	☐ ICM
				☐ Ostalo	
20	Podnosenje zahtjeva za pregled robe	___/___		__:__	
21	Pocetak ispitivanja	___/___		__:__	
22	Zavrsetak ispitivanja	___/___		__:__	
23	Izrada rjesenja	___/___		__:__	
24	Urucivanje rjesenja zastupniku	___/___		__:__	
PODNOŠENJE ELEKTRONSKE JCI I ISPRAVA - POPUNJAVA ZASTUPNIK					
23	Podnosenje elektronske JCI	___/___		__:__	
24	Dobijanje RRP broja	___/___		__:__	
25	Podnosenje isprava carinskom organu od strane zastupnika	___/___		__:__	
PREGLED ISPRAVA I ROBE- POPUNJAVA NADLEZNI CARINSKI SLUZBENIK					
26	Pocetak dokumentarnog pregleda	___/___		__:__	
27	RG broj				
28	Dopuna dokumentacije	29. Datum i vrijeme obavjestenja zastupnika		___/___	

		☐	☐	30. Datum i vrijeme dostavljanja dodatne dokumentacije	___/___	__:__
31	Zavrsetak dokumentarnog pregleda	☐	☐		___/___	__:__
32	Pregled skenerom	☐	☐	33. Pocetak skeniranja	___/___	__:__
		NE	DA	34. Zavrsetak skeniranja	___/___	__:__
35	Fizicki pregled	☐	☐	Sa luckim operaterima	36. Datum i vrijeme podnosnja dispozicije	___/___
		NE	DA		37. Pocetak pregleda	___/___
					38. Zavrsetak pregleda	___/___
				Bez luckih operatera	39. Obavjestenje zastupnika	___/___
					40. Pocetak pregleda	___/___
					41. Zavrsetak pregleda	___/___
42	Stavljanje carinskih obiljezja				___/___	__:__
43	Ovjeravanje i razdvajanje dokumentacije				___/___	__:__
44	Vracanje dokumentacije zastupniku				___/___	__:__
OTPREMA ROBE - POPUNJAVA NADLEZNI SLUZBENIK LUCKOG OPERATORA						
45	Dispozicija za utovar	☐	☐	46. Datum i vrijeme podnosnja dispozicije	___/___	__:__
		NE	DA	47. Datum i vrijeme pocetka manipulacije	___/___	__:__
				48. Datum i vrijeme zavrsetka manipulacije	___/___	__:__
49	Izlazak vozila sa carinskog terminala				___/___	__:__
50	Razduzenje trazitne JCI				___/___	__:__
ZABILJESKA						